TEMA JOVE: PUBLICACIONS

I Trobada d'oci educatiu

"Reunits amb altres valors"

Revista ANIMACIÓ **núm. 29**
València, 14 i 15 d'abril de 2016

GENERALITAT JOVE IVAJ

I Trobada d'oci educatiu

"Reunits amb altres valors"

València, 14 i 15 d'abril de 2016

Coordinació i Consell de Redacció:

Inmaculada Sanjuan Pérez, Tècnica de Formació de l'Institut Valencià de la joventut.

Edita

Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Institut Valencià de la Joventut.

L'Institut Valencià de la Joventut no es responsabilitza de les opinions expressades en els articles firmats.

Sumari

Presentació. Secretari General de L'IVAJ.GVA JOVE

Programa de la Trobada

Conferència Oci i desenvolupament humà. Manuel Cuenca Cabeza

Grups de treball:
- Definició d'oci i temps lliure educatiu
- Regulació d'activitats d'oci i temps lliure educatiu
- Formació i capacitació de les persones que col·laboren en activitats d'oci i temps lliure educatiu

Conferència L'oci educatiu com a instrument per a la inclusió, la igualtat i la participació.
Jaume Funes Artiaga

Espai de presentació d'experiències "EL JOC": Coordina Rafael Vallés
Espai de presentació d'experiències "CULTURA": Coordina Ricard Català
Espai de presentació d'experiències "ESPORTS": Coordina Hermenegildo Puchades

Declaració d'oci educatiu

Editorial

La Revista Animació número 29 està dedicada íntegrament a la I Trobada d'oci educatiu que baix el lema "Ens reunim amb altres valors" es va celebrar a València els dies 14 i 15 d'abril de 2016.

Aquesta Trobada, organitzada per l'Institut Valencià de la Joventut, amb la col·laboració dels següents organismes i entitats: el Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana, la Subdirecció General d'Infància, el Fòrum d'Escoles d'Animació, l'Associació de Professionals de Joventut de la Comunitat Valenciana, l'Associació Valenciana d'Empresses d'Oci Educatiu (AVECOE), el Consorci Xarxa Joves.net, la Red Iberoamericana de Animació Sociocultural (RIA), la Direcció General d'Esports, la Xarxa de Serveis d'Informació Juvenil i el Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana, va tindre com a finalitat donar visibilitat a tot un seguit d'institucions, centres, associacions i grups informals que treballen per l'educació no formal de xiquets, xiquetes i jóvens, així com ressaltar la importància de l'oci educatiu com a instrument per a la inclusió, la igualtat, la participació i el creixement personal.

Un dels objectius en la Trobada d'Oci Educatiu és crear un espai per a establir canals que permeten un diàleg fluid i profitós entre les persones i les entitats que treballen en projectes d'educació no formal.

La Trobada es va desenvolupar a diferents espais de la ciutat de València: Centre Cultural La Nau de la Universitat de València, Museu de Ciències Naturals de l'Ajuntament de València, situat als jardins de Vivers, i Museu de Belles Arts Sant Pius V.

Presentació.
Secretari General de L'IVAJ.GVA JOVE

El 14 i 15 d'abril de 2016 ens reunirem amb altres valors. Ens trobàrem per visualitzar un treball que portem fent, i amb molta alegria, tota la vida (i moltes vides més). Ens trobàrem per reconéixer-nos, per saber que no estem sols, per saber-nos més. Ens trobàrem per contar-nos històries, per escoltar-nos, perquè ens escoltaren. Ens trobàrem perquè creguem que un altre món és possible, perquè hi ha uns altres valors que són els que volem que orienten la nostra vida. Com diu el Manifest de la Trobada "volem reivindicar l'oci educatiu com un instrument per a la inclusió, la igualtat, la participació i el creixement personal i comunitari, especialment en la infància, l'adolescència i la joventut". Crec que el recull d'experiències que es presenten ací són una molt bona mostra de les "bones pràctiques" de les que està ple tot aquest sector. Crec que les aportacions dels ponents ens poden ajudar a millorar el nostre treball. Crec que, per damunt de tot això, sempre està el dia a dia de cadascú de nosaltres, el treball en equip, el saber que estem en el bon camí.

L'educació no formal, l'oci educatiu és una de les millors alternatives que hi ha per facilitar un entorn d'aprenentatge positiu. Davant les visions pessimistes de com de mal va tot, no podem oblidar la quantitat de gent que creu en la dita de "fa falta tota la tribu per educar un xiquet" i que dedica el seu bé més valuós, el seu temps, per contribuir a fer aquest món un espai més habitable, més humà (més amable com diria Silvio), construint espais alliberats al futur.

A l'organització de la Trobada es trobàrem molta gent. El Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana, la Subdirecció General d'Infància, l'Associació de Professionals de Joventut de la Comunitat Valenciana, l'Associació Valenciana d'Empreses d'Oci Educatiu (AVECOE), el Consorci Xarxa Joves.net, la Direcció General d'Esports, la Xarxa de Serveis d'Informació Juvenil, el Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana (COEESCV), la Red Iberoamericana de Animación Sociocultural (RIA) i molta gent més (segur que em deixe a algú, ho sent)... i l'Institut Valencià de la Joventut. No puc menys que donar les gràcies (o demanar un fort aplaudiment, per fer-ho un poc més dinàmic) a totes les persones que cregueren en aquesta història i la portaren endavant.

Dijous 14 d'abril

S'inicia la Trobada amb Antonio Ariño, Vicerector de Cultura i Igualtat de la Universitat de València, Jesús Martí, secretari general de l'IVAJ. GVA JOVE, i Manuel Cuenca, catedràtic de Pedagogia i fundador de l'Institut d'Estudis d'Oci de la Universitat de Deusto,

El Divendres 15 d'abril de 2016

Comencem la Trobada amb la presentació del Secretari Autonòmic d'Inclusió i de l´Agència Valenciana de la Igualtat i Director General de l'Institut Valencià de la Joventut , Alberto Ibáñez Mezquita; el Director General de Política Educativa, Jaume Fullana Mestre i Margarita Belinchón, Directora del Museu de Ciències Naturals.

TROBADA D'OCI EDUCATIU DE LA COMUNITAT VALENCIANA

València, 14 i 15 d'abril de 2016

"Reunits amb altres valors"

Hi ha un seguit d'institucions, centres, associacions i grups informals que treballen per l'educació no formal de xiquets, xiquetes i jóvens, en molts casos de forma aïllada, en uns altres sense recursos per poder compartir la seua experiència.

Amb la finalitat de donar visibilitat a este sector i de resaltar la importància de l'oci educatiu com a instrument per a la inclusió, la igualtat, la participació i el creixement personal, l'IVAJ.GVA JOVE organitza esta Trobada amb la col·laboració dels següents organismes i entitats: el Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana, la Subdirecció General d'Infància, el Foro d'Escoles d'Animació, l'Associació de Professionals de Joventut de la Comunitat Valenciana, l'Associació Valenciana d'Empresses d'Oci Educatiu (AVECOE), el Consorci Xarxa Joves.net, la Red Iberoamericana de Animación Sociocultural (RIA), la Direcció General d'Esports, la Xarxa de Serveis d'Informació Juvenil i el Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana.

La Trobada d'Oci Educatiu pretén ser un espai per a establir canals que permeten un diàleg fluíd i profitós entre les persones i les entitats que treballen en projectes de educació no formal.

La Trobada tindrà lloc a diferents espais de la ciutat de València: Centre Cultural La Nau de la Universitat de València, Museu de Ciències Naturals de l'Ajuntament de València, situat als jardins de Vivers, i Museu de Belles Arts Sant Pius V.

INSCRIPCIONS (INSCRIPCIÓ GRATUÏTA)

Les persones interesades, hauran de formalitzar la inscripció a través del següent enllanç: https://survs.com/survey/if7wyyu0q8 i indicar el grup de treball en què volen participar.

Les persones o entitats que estiguen interessades en presentar experiències hauran d'omplir, a més, el formulari: https://survs.com/survey/2bt2kbx667

Telèfons d'informació: **963108610 / 963108607**

E-mail: **ocieducatiu@gva.es**

PROGRAMA

DIJOUS 14 D'ABRIL

18:30h	**Presentació de la Trobada**	Centre Cultural La Nau. Universitat de València Carrer de La Universitat, 2
19:00h	**Conferència col·loqui** *Oci i desenvolupament humà* Manuel Cuenca Cabeza	

DIVENDRES 15 D'ABRIL

09:00h	**Recepció participants**	Museu de Ciències Naturals. Jardins de Vivers
09:30h	**Benvinguda** Secretari Autonòmic d´Inclusió i de l´Agència Valenciana de la Igualtat i Director General de l´Institut Valencià de la Joventut	
09:45h	**Grups de treball**: - Definició d'oci i temps lliure educatiu - Regulació d'activitats d'oci i temps lliure educatiu - Formació i capacitació de les persones que col·laboren en activitats d'oci i temps lliure educatiu	
10:45h	Pausa café	
11:15h	**Conferència col·loqui** *L'oci educatiu com a instrument per a la inclusió, la igualtat i la participació* Jaume Funes Artiaga	
12:15h	**Taules rodones temàtiques i presentació de bones pràctiques** al voltant de l'esport, la cultura, els jocs.	
13:30	Eixida cap al Museu Sant Pius V	Museu Sant Pius V Carrer de Sant Pius V, 9
14.00h	**Cloenda**. Lectura "*Declaració per l'Oci Educatiu"* Museu de Belles Arts *Sant Pius V*	

Conferència

OCI I DESENVOLUPAMENT HUMÀ.

Manuel
Cuenca
Cabeza

OCI I DESENVOLUPAMENT HUMÀ

Manuel Cuenca Cabeza

Catedràtic de Pedagogia i fundador de l'Institut d'Estudis d'Oci de la Universitat de Deusto.

Aquesta conferència va tindré lloc al Centre Cultural La Nau. Universitat de València, el 14 d'abril de 2016.

Manuel Cuenca, al llarg de la mateixa va destacar la importancia de l'oci en el desenvolupament humà i com a través de les diferents pràctiques d'oci que els jovens i les jovens van adquirit a llarg de la infància, aquestes van a incidir en el seu desenvolupament (creixement, progrés, evolució, millorança) a nivell personal però també social.

Vídeo i presentació:

http://nauxxi.uv.es/?p=6100

http://mediauni.uv.es/cultura#.V2kbNzHTbfJ

http://nauxxi.uv.es/wp-content/uploads/2016/04/OciGeneraci%C3%B3Jove.pdf

GRUPS DE TREBALL

GRUPS DE TREBALL SOBRE REGULACIÓ D'ACTIVITATS D'OCI I TEMPS LLIURE EDUCATIU

Aquest grup de treball va ser coordinat per representats del Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana.

Davant la publicació del DECRET 86/2015, de 5 de juny del Consell, pel qual es desplega reglamentàriament la Llei 18/2010, de 30 de desembre, de la Generalitat, de Joventut de la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 7542, de 8 de juny de 2015), i tenint en compte, el TÍTULO II referent a les activitats de temps lliure infantil i juvenil, en aquest grup de treball és planteja realitzar una anàlisi de la regulació vigent per al desenvolupament d'activitats juvenils, amb la finalitat d'elaborar una proposta de mínims exigibles que garantisquen la seguretat de les persones participants, la qualitat de les accions i la responsabilitat dels qui treballen amb persones joves.

Davant aquestes 3 qüestions

- Definició d'activitats juvenils.
- Qui pot desenvolupar activitats juvenils
- Elements de seguretat, protecció i qualitat per al desenvolupament de les activitats juvenils

Es van analitzar les opinions aixi com diferents visions sobre les activitats d'oci educatiu per a abordar una definició comuna sobre la qual seguir treballant .

- Què són les activitats d'oci educatiu?
- Què és el que la diferència de la resta de les activitats que es fan?
- Quins són els elements que defineixen una activitat d'Oci Educatiu?
- Quins són els altres valors que tenim dins de les activitats d'oci educatiu.

Un dels aspectes essencials a tractar en la I Trobada d'Oci Educatiu era el referent a les eines que poden garantir la seguretat i la qualitat organitzativa i pedagògica de les activitats d'Educació en el Lleure. Aquests temes es van plantejar al grup de treball sobre Regulació d'Activitats d'Oci Educatiu.

Les persones assistents al grup, procedents de centres de joventut, empreses d'animació i entitats de base associativa, eren una bona representació de la diversitat d'entitats i col·lectius que es dediquen a realitzar activitat d'Educació No Formal.

Per a dinamitzar el treball, es va començar amb una dinàmica de presentació, que va servir per ubicar a cada participant, així com la seua entitat de procedència. Després, es va fer una posada en comú sobre què s'entén per oci educatiu, i quines activitats engloba, ja que per a parlar de regulació era necessari, en primer lloc, allò que el vol regular.

Una vegada que havia cert consens sobre el tipus d'activitats sobre les que qüestionar aspectes de seguretat i qualitat, es van fer quatre petits espais de treball, per a debatre sobre les següents qüestions: definició de les activitats d'oci educatiu; Elements de seguretat, protecció i qualitat; habilitacions i titulacions del personal; i paper de l'administració.

Al grup de definició de les activitats d'oci educatiu es va parlar sobre aspectes com l'edat de les persones que participen en aquestes activitats, i es va concloure que s'havia d'especificar aquesta edat màxima en 30 anys. També es va consensuar que la definició de les activitats d'oci educatiu ha d'anar més enllà de la de qualsevol activitat de temps lliure, ja que aquestes han de tindre una clara intencionalitat educativa, més enllà d'entretindre. Una reflexió interessant que va sorgir és sobre quan es considera que s'acaben les activitats d'oci educatiu, ja que és cert que una regulació al respecte ha d'especificar unes edats, però pedagògica i filosòficament aquestes edats poden no ser limitatives.
En el espai de treball d'elements de seguretat, protecció i qualitat, es va concloure la necessitat de regular aspectes com la ratio de monitors – participants, la necessitat de que hi haja un equip educatiu i un projecte pedagògic que fonamente l'activitat, així com incloure com a requisits per a aquestes activitats la introducció de mesures i plans de protecció i seguretat, així com la necessitat de contractar una assegurança per als participants.

Per altra banda, al grup de personal i habilitacions, es van fer conclusions que van en la línia de que els responsables de les activitats siguen majors d'edat, tinguen una titulació i formació prèvia, i es va fer incidència en la diversitat de titulacions i formacions que poden ser possibles per a desenvolupar una funció com a educador/a responsable d'una activitat, ja que la diversitat d'activitats d'oci educatiu i de participants fa imprescindible una diversitat de titulacions i una flexibilitat en el número de responsables que tenen titulació adient.

Per últim, al grup sobre el paper de l'administració es va parlar sobre la necessitat d'establir, per part de l'administració, criteris de contractació, incloguen una legislació específica al respecte en la Llei de Contractació de les Administracions Públiques, generar mecanismes d'inspecció de les activitats per comprovar que es compleixen els criteris pedagògics, de protecció i qualitat de les mateixes, i realitzar un acompanyament des de l'administració a les entitats i col·lectius que realitzen activitat d'Oci Educatiu, per tal de proposar millores als projectes educatius, donar suport constant i reconèixer la tasca del sector.

GRUP DE TREBALL DEFINICIÓ D'OCI

Aquest grup de treball va ser coordinat per representats de la RED IBEROAMERICANA ANIMACIÓN SOCIOCULTURAL – NODE RIA – PV :

RICARD CATALÀ. Professor d'Educació Secundària, amb l'especialitat d'Intervenció Sociocomunitària. Llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació (Universitat de València). Assessor tècnic docent a la Direcció Territorial d'Educació, Investigació, Cultura i Esport de València. Professor tutor de la UNED (Centre Associat "Francisco Tomás i Valiente" de València). Membre fundador del NODE PV – RED IBEROAMERICANA ANIMACION SOCIOCULTURAL – RIA. Primer Director de l'Escola de Formació d'Animadors del Temps Lliure Juvenil de la Generalitat Valenciana (1985-1995). Coautor de publicacions en matèria d'animació sociocultural i educació social, entre altres, "Ecoterritorio y Animación Sociocultural" (1991) i "Educación Social: Viejos Usos y Nuevos Retos" (2003), a més d'articles i treballs d'investigació.

XIMO VALERO. Tècnic Superior en Animació Sociocultural. Expert Universitari en Animació Sociocultural (UNED). Màster en Polítiques de Joventut (Formació Postgrau Universitat de València). Especialista Universitari en Coordinació i Gestió de Programes i Serveis per a la Joventut (Formació Postgrau Universitat de València). Formador d'animadors/es. Director general de l'empresa d'activitats educatives i serveis socioculturals "Auca, proyectos educativos" i coordinador de l'escola oficial d'animadors juvenils "Abast Animació". Coordinador del NODO PV – RED IBEROAMERICANA ANIMACIÓN SOCIOCULTURAL – RIA. Coordinador i coautor de les publicacions en matèria d'animació sociocultural "10 años creando espacios para educar" (Valencia, 2013), "Didáctica de la Animación Juvenil" (Valencia, 2014) i "Andando caminos, abriendo veredas. Proyectos y Experiencias de Animación Sociocultural" (Valencia, 2016)

DAVINIA DE RAMÓN. Professional de l'Animació Sociocultural, amb àmplia experiència en treball grupal, joventut, TICs i formació. Llicenciada en Psicopedagogia i diplomada en Educació Social per la Universitat de València. Especialista en Animació Sociocultural i Intervenció Socioeducativa per la Universitat "Pablo Olavide" de Sevilla. En l'actualitat, presidenta i formadora en "Anaida. Iniciatives educatives, socials i interculturals". Professora a l'escola oficial d'animadors juvenils "Abast Animació". Docent en Màster de Desenvolupament, Cooperació i Acció Comunitària de la Universitat Ramon Llull - Fundació Pere Tarrés i Monitora de Joventut a Casa Jove "La Torta" (Picassent). En el personal, travessant l'acadèmic i el laboral, ciutadana compromesa i convençuda que només amb el treball grupal s'aconseguirà la transformació social.

La RED IBEROAMERICANA ANIMACIÓN SOCIOCULTURAL – NODE RIA – PV, es una organització de projecció geogràfica iberoamericana, sorgeix l'any 2006 amb la vocació de convertir-se en la major i més representativa xarxa internacional iberoamericana de persones i institucions públiques i privades interessades o vinculades a l'ASC en qualsevol dels seus àmbits o modalitats (Educació en el temps lliure i recreació, dinamització i promoció cultural, desenvolupament comunitari o educació i cultura popular). Aquesta xarxa compta amb representació en els següents països: Brasil, Perú, Uruguai, Colòmbia, Costa Rica, Argentina, Portugal i Espanya.

Visibilitat de l'ASC i de la figura professional, la RIA pretén ser una plataforma organitzada i representativa de l'ASC, que faça visible, pose en valor i treballe pel reconeixement social, acadèmic i professional de tots els agents i institucions socioculturals, intentant donar resposta als seus interessos i necessitats de promoció, desenvolupament i formació. Una de les accions més representatives és l'organització d'un Congrés cada dos anys. Aquest any 2016

coincideix amb la convocatòria de Congrés, que s'organitza a Perú, sota el lema "ASC, aportacions a les polítiques públiques per a la construcció de ciutats inclusives, segures i saludables" (Lima, 13-16 d'octubre de 2016)

Estructura de Xarxa: Estructura reticular i descentralitzada a través dels denominats Nodes territorials que propicia el treball col·laboratiu en xarxa, sota els principis de: participació activa, horitzontalitat i treball en grup. Al nostre país hi com a nodes territorials actius els de Castella-la Manxa, Castella i Lleó, Catalunya, la Rioja, Madrid, Andalusia i Comunitat Valenciana. El Node territorial de la Comunitat Valenciana aglutina professionals, docents, entitats, empreses del sector socioculturals i també escoles de formació d'animadors. A través del blog "Node RIA País Valencià" (http://riapv.blogspot.com.es/) es pot conèixer millor la seua trajectòria, projecció i activitat, a més de ser un fons de recursos a l'abast de tothom.

Enric Soler i Godes "El ocio es cualquier cosa útil, absolutamente desinteresada sin ningún beneficio práctico"

La dinàmica de treball es va plantejar des d'una perspectiva interrelacionar i sense buscar realment una definició consensuada del que podem arribar a entendre per OCI EDUCATIU. La sessió es va dissenyar més pensant en la metodologia i l'intercanvi d'experiències des de la pràctica que des d'una teorització conceptual.

Baix aquesta premisa, des del concepte de temps lliure al de l'oci com a experiència, cal anar treballant cap un oci educatiu, cap un oci per al desenvolupament personal i social, els participants d'aquest grup de treball (representants dìnstitucions educatives, ajuntaments, empreses, escoles d'animació, interdisciplinaris, multicompetencials i pluriterritorials) van analitzar les relacions que necessàriament s'han de donar entre:

Oci i territori

- Aspectes d'identificació, relació de territori amb tradició
- Espirit critic i reflexiu sobre que s'enten per temps lliure
- El espais publics per al temps lliure, compartits amb els ciutadans
- Dinamitzar un turime de qualitat, que busca la cultuta del poble
- Utilització de xarxes socials en beneifici de l'oci educatiu, reflexiu i critic

Oci i educació

Diferenciar entre l'eduacció formal i l'educació no formal, però reforçant els lligaments entre elles, per facilitar la integració social.

Oci i participació

Iniciar a la infància i progresivament al llarg del seu cicle vital per a que puguen anar dicidint com participar en la societat en el seu temps lliure. Com ?

Com a forma de socialitzar als xiquet o xiqueta o al joventut com a forma d'integració sociales

Com a forma de descubrir noves habilitats i actituds

Oci i cultura (popular)

Cal revindicar una cultura de qualitat front al consumisme, però sobre tot, car fer-la atractiva per a les i els jovens.

Oci i política

Front al concepte de temps productiu mercantilista cal desenvolupar el temps d'oci. Cap un concepte integral de l'oci en la cultura humanista

Oci i transformació

Com a millora per al desenvolupament de drets i deures

Oci i desenvolupament (personal i/o comunitari

Oci lligat al desenvolupament personal i a la comunitat a través de la participació.

Com a forma de descubrir valors i capacitats

Com a forma de interrelacionar-nos i millorar el context

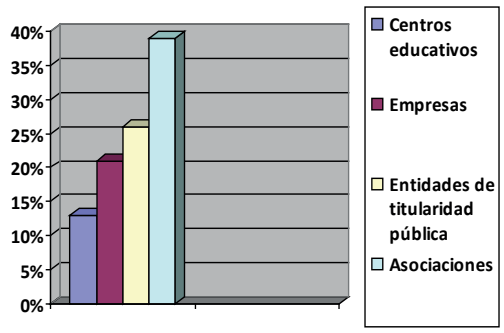
CONCLUSIONS

Necessitat de visibilitzar el sector oci educatiu.

Reivindicar la figura professional de l'educador/a d'activitats d'oci i temps lliure educatiu dins l'àmbit de l'animació infantil i juvenil.

Generar espais de debat, participació i intercanvi fluid d'idees i opinions.

El perfil de participants en aquest grup está representat en aquesta gráfica

GRUP DE TREBALL FORMACIÓ I CAPACITACIÓ DE LES PERSONES QUE COL.LABOREN EN ACTIVITATS D'OCI I TEMPS LLIURE EDUCATIU

Aquest grup de treball va ser coordinat per el Fòrum de formació en matèria d'animació juvenil. El Fòrum és un òrgan de consulta i participació en matèria de formació per a l'animació juvenil, regulat pel Decret 86/2015. Formen part d'ell una persona representant de cadascuna de les escoles d'animació juvenil de la Comunitat Valenciana, una persona membre del CJCV i cinc persones de l'IVAJ.GVA Jove. Són funcions del Fòrum crear espais de treball i detectar necessitats de les escoles, regular la formació de professorat i la formació permanent de monitors/as i directors/as, i exercir d'òrgan interlocutor i de consulta entre l'IVAJ-GVA Jove i les escoles d'animació.

Al grup de treball van estar representades les següents Escoles d'animació Juvenil:

Juan A. Ramos. (CUYJU)
Arturo Palacios (EAJEF)
Ana Fernández (ABAST)
Ismael López (YMCA)
Marcelo Veiés (EDETÀNIA)
Juani García (ESCOLA DE CASES)
Jorge Fernández (ABAST)

El grup participant era heterogeni, amb persones vinculades a escoles d'animació, en tasques de coordinació i formació, amb monitoras/és amb titulació en situació de cerca d'orientació, persones vinculades a associacions d'animació sociocultural, scouts, i també altres persones que desenvolupant activitats d'oci educatiu no havien rebut formació específica. Aquesta diversitat en el grup va possibilitar una dinàmica oberta i permeable, amb persones obertes a la participació, motivades i que van realitzar valuoses aportacions.

Descripció del treball realitzat, metodologia utilitzada i conclusions

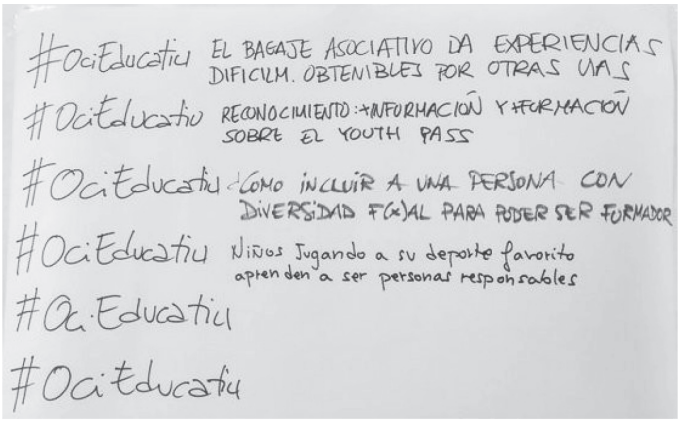
El grup es va organitzar segons una dinàmica d'espai obert condicionat. Es van formar dins de l'aula quatre espais de participació: Formador/a, Monitor/a, Metodologia i Competències vs. Essència associativa.

Les persones participants podien triar en quin grup participar, i en vista del desenvolupament del mateix, tenien llibertat per anar canviant d'un a un altre. Cadascun dels grups estava dinamitzat per una de les persones de l'equip de coordinació. Una vegada finalitzat el temps de participació s'elaborarien unes conclusions sintetitzades en format tweet, que posteriorment serien portades a plenari i publicades en xarxes socials.

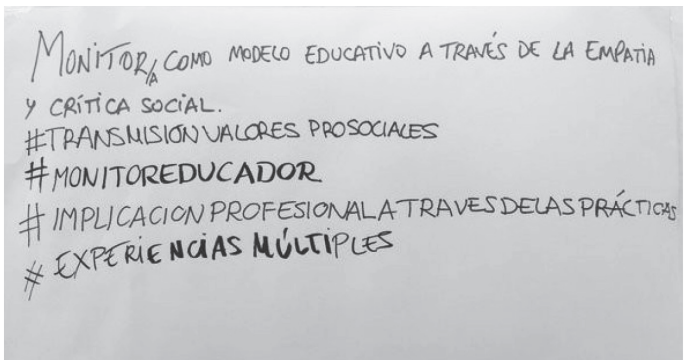
La dinàmica va estar més condicionada per la falta de temps del que hagués estat desitjable, encara així cal destacar de manera positiva la intervenció de les persones de l'equip de coordinació en cada grup, i la motivació de les persones participants en els mateixos.

Aquestes van ser les conclusions extretes per cada grup de participació:

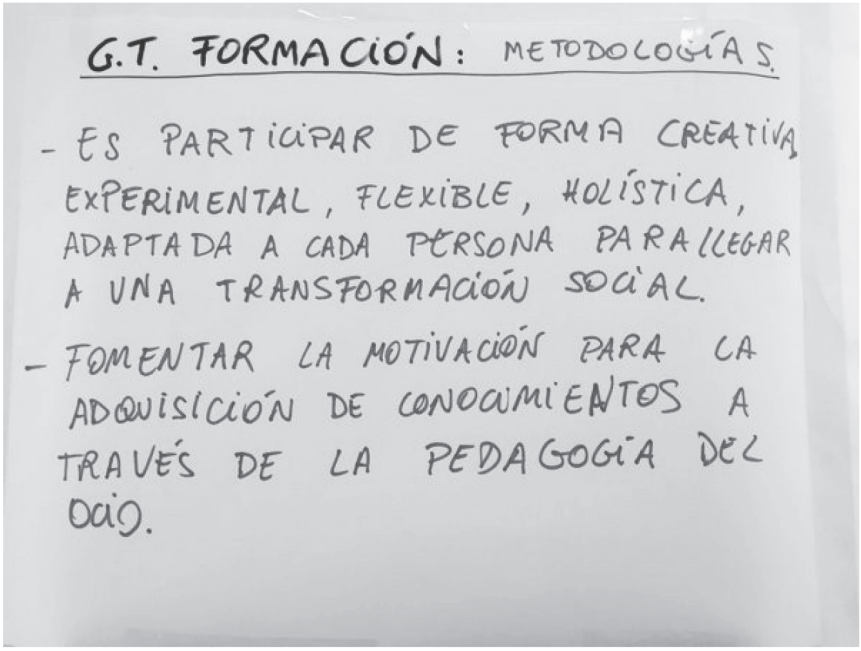
(Grupo 1: Formador/a)

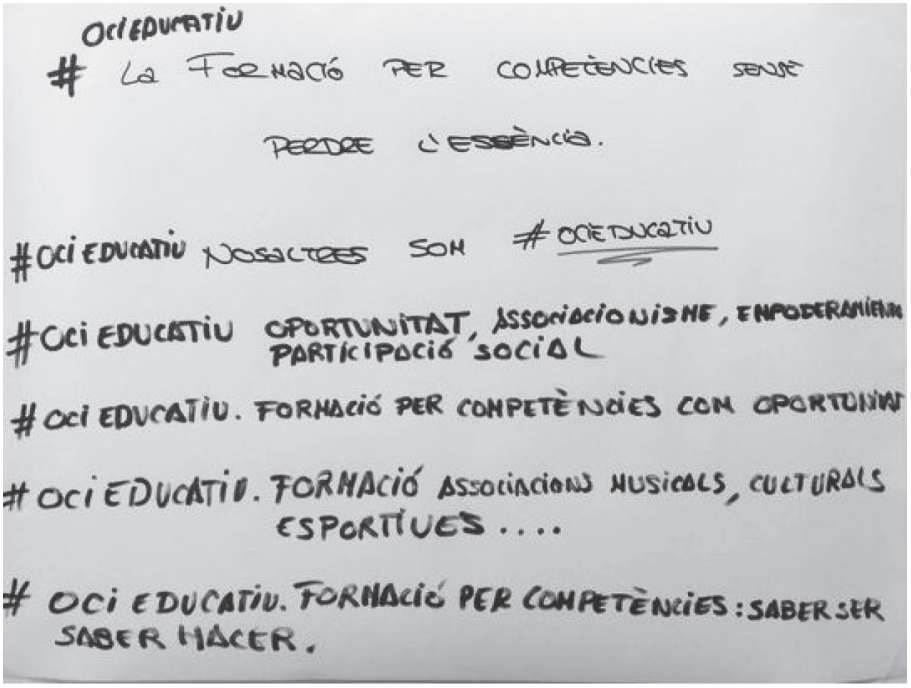
(Grupo 2: Monitor/a)

(Grupo 3: Metodología)

(Grupo 4: Competencias vs. Esencia)

Conferència

L'OCI EDUCATIU COM A INSTRUMENT PER A LA INCLUSIÓ, LA IGUALTAT I LA PARTICIPACIÓ

Jaume
Funes
Artiaga

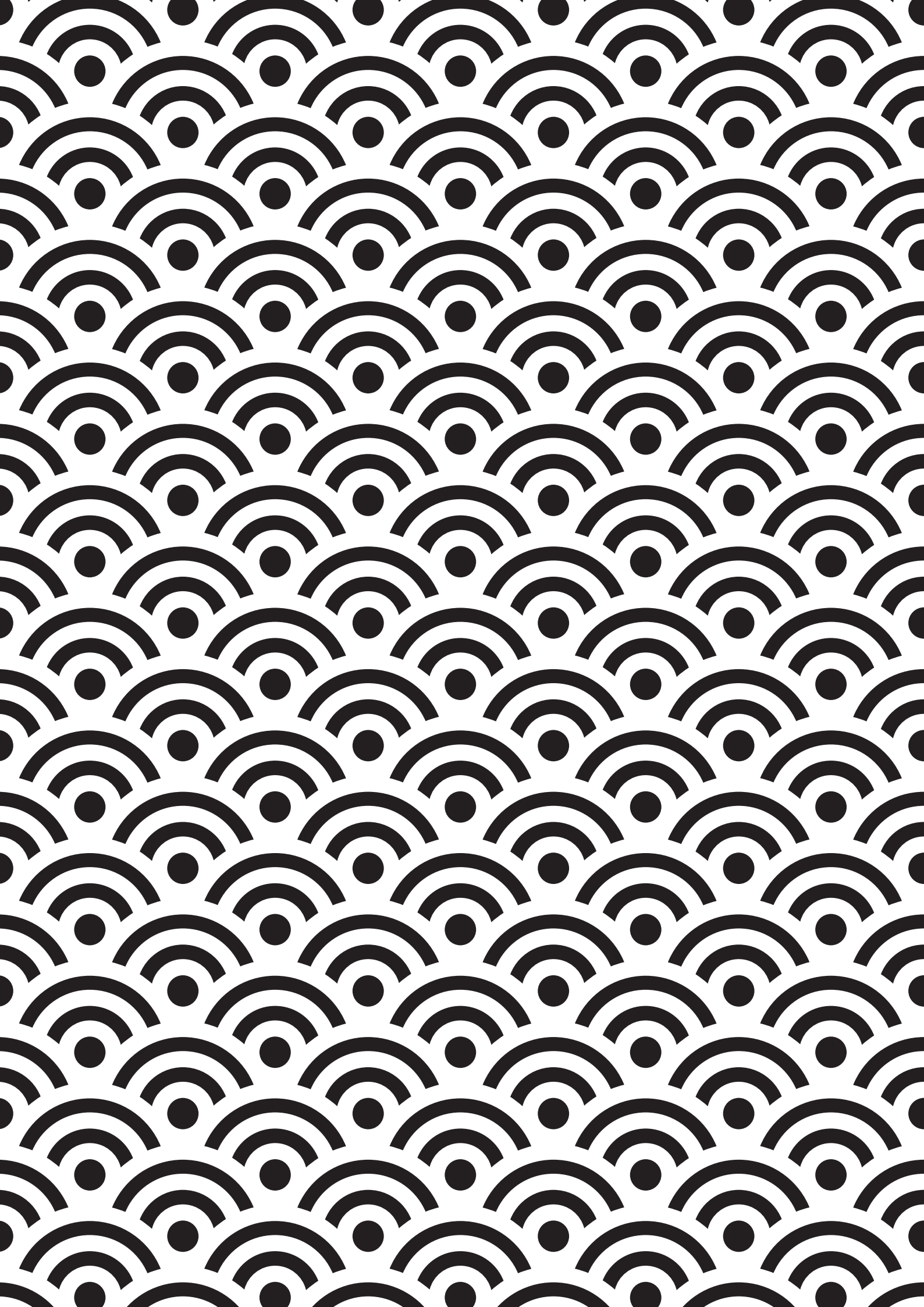
CONFERÈNCIA COL·LOQUI

L'oci educatiu com a instrument per a la inclusió, la igualtat i la participació

Jaume Funes Artiaga, psicòleg, educador i periodista especialitzat en el món de l'adolescència i les seves dificultats socials. Ha treballat en l'atenció a la infància, l'educació, la renovació pedagògica, la protecció dels menors, la marginació i els conflictes socials. Defensor dels drets de la infància a Catalunya entre 2004 i 2006.

A lo largo de la conferencia de Jaume Funes destaco que el ocio es una vivencia que se encuadra en el mundo de las emociones (tiene sentido en la medida que "me gusta"). Se vio como a través de las actividades de ocio se despiertan potencianlidades en los niños y niñas, las exepriencias de ocio estan contextualizadas y se relacionan con valores y significados profundos.

http://www.slideshare.net/JaumeFunes/el-dret-a-jugar-aprendre-ser-i-relacionarse

ESPAI DE PRESENTACIÓ D'EXPERIÈNCIES AL VOLTANT DE...

"EL JOC"

COORDINA

RAFAEL VALLÉS

"EL JOC COM A EIX VERTEBRADOR DE L'OCI EDUCATIU"

Carmina Benavent Aranda.
Ajuntament de Manuel.
Tècnica d'Animació Sociocultural. Ajuntament de Manuel.

A l'espai sociocultural, un equipament municipal adreçat a la infància, adolescència i joventut, utilitzant el joc com a ferramenta per apropar els usuaris al servei, s'intenta promocionar l'oci educatiu, potenciat diferents valors, actituds i hàbits de vida saludables, mitjançant diferents programes, en col·laboració amb altres associacions i institucions del poble.

En el espacio sociocultural, un equipamiento municipal dirigido a la infancia, adolescencia y juventud, utilizando el juego como herramienta para acercar los usuarios al servicio, se intenta promocionar el ocio educativo, potenciado diferentes valores, actitudes y hábitos de vida saludables, mediante diferentes programas, en colaboración con otras asociaciones e instituciones del pueblo.

"ESPLAIS VALENCIANS: EXPERIENCIAS DE PARTICIPACIÓN INFANTIL A TRAVÉS DEL VOLUNTARIADO"

Cristina Martínez García
Associació Esplais Valencians

"Esplais Valencians: experiències de participació infantil mitjançant el voluntariat a través de projectes de temps lliure, s'aprecia la implicació dels més menuts en el seu municipi i es visualitzen els beneficis que aporten a les families i a la societat en general que veu com aquesta implicació dels més menuts és positiva per als seus municipis.

"Esplais Valencians: experiencias de participación infantil mediante el voluntariado a través de proyectos de tiempo libre, se aprecia la implicación de los más pequeños en su municipio y se visualizan los beneficios que aportan a las familias y en el sociedad en general que ve como esta implicación de los más pequeños es positiva para sus municipios.

"PRIMERES COLÒNIES FLG A CASTELLAR DE N'HUG, LA CLOSA"

Catalina Pallàs Picò.
Associació Families LGTBI, d'àmbit estatal, amb seu a Barcelona.

Primeres colònies d'estiu per a infants i adolescents de famílies diverses. Projecte que s'emmarca dins de valors coeducatius i d'empoderament per superar els entrebancs que els infants i adolescents es troben en les diverses etapes del seu desenvolupament per pertànyer a una família LGBTI o per ser elles i ells mateixos lesbianes, gais o transgèneres.

Primeras colonias de verano para niños y adolescentes de familias diversas. Proyecto que se enmarca dentro de valores coeducativos y de empoderamiento para superar las trabas que los niños y adolescentes se encuentran en las diversas etapas de su desarrollo por pertenecer a una familia LGBTI o por ser ellas y ellos mismos lesbianas, gays o transgèneros.

"MISIÓN Z: LA ULTIMA OPORTUNIDAD"

Javier Quilez Peña i Luisa Nieto Soria.
Scouts Valencians

Missió Z és un joc educatiu sobre resolució de conflictes. Simula un àrea geogràfica en tensió després d'haver hagut d'abandonar el planeta terra per haver anat massa lluny en l'explotació dels recursos naturals.

Misión Z es un juego educativo sobre resolución de conflictos. Simula un área geográfica en tensión tras haber tenido que abandonar el planeta tierra por haber ido demasiado lejos en la explotación de los recursos naturales.

"REAL-IDEAL: EDUCACIÓN FINANCIERA QUE SE APRENDRE JUGANDO"

Javier Quilez Peña i Luisa Nieto Soria.
Scouts Valencians.

Joc educatiu de presa de decisions financeres per aconseguir arribar a una forma de vida "ideal". Consisteix en quatre rondes, cadascuna representa deu anys en la vida d'una persona. El resultat final depèn de si s'han pres les decisions correctes, però també dels imprevists que poden aparèixer al llarg dels seus dies.

Juego educativo de toma de decisiones financieras para conseguir llegar a una forma de vida "ideal". Consiste en cuatro rondas, cada una representa diez años en la vida de una persona. El resultado final depende de si se han tomado las decisiones correctas, pero también de los imprevistos que pueden aparecer a lo largo de sus días.

"PROPUESTA DE EDUCACIÓN EN VALORES"

Cristina Cambronero Cerrillo
Federació d'Escoltisme Valencià

Exposició sobre la proposta d'educació en valors desenvolupada per la Federació d'Escoltisme Valencià, que articula una metodologia per educar en valors a través de les activitats i projectes d'oci educatiu que es desenvolupen en infància i joventut

Exposición sobre la propuesta de educación en valores desarrollada por la Federació d'Escoltisme Valencià, que articula una metodología para educar en valores a través de las actividades y proyectos de ocio educativo que se desarrollan en infancia y juventud.

"EL JOC COM A EIX VERTEBRADOR DE L'OCI EDUCATIU"

Carmina Benavent Aranda.

Tècnica d'Animació Sociocultural.

Ajuntament de Manuel.

A l'espai sociocultural, un equipament municipal adreçat a la infància, adolescència i joventut, utilitzant el joc com a ferramenta per apropar els usuaris al servei, s'intenta promocionar l'oci educatiu, potenciat diferents valors, actituds i hàbits de vida saludables, mitjançant diferents programes, en col·laboració amb altres associacions i institucions del poble.

"ESPLAIS VALENCIANS: EXPERIENCIAS DE PARTICIPACIÓN INFANTIL A TRAVÉS DEL VOLUNTARIADO"

Cristina Martínez García

Presidenta de la Federació Valenciana de Cases de Joventut.

Monitora de tiempo libre voluntaria en Esplais valencians (sede Esplai Sambori de Quart de Poblet) y vocal en la junta directiva de la Associació Esplais Valencians.

En una sociedad cada vez más individualista es necesario que surjan movimientos que promuevan la participación activa de la infancia y la juventud. La Associació Esplais Valencians tiene la finalidad de coordinar y hacer interactuar a los Esplais de la Comunidad Valenciana, unidos por un mismo ideario y unos objetivos comunes, agrupando, actualmente, a más de 200 niños y niñas y cerca de 50 monitoras y monitores.

Un Esplai es un espacio gestionado por un grupo de jóvenes voluntarios y voluntarias que desarrollan un proyecto educativo en el tiempo libre dirigido a niñas y niños entre 6 y 12 años. En él se llevan a cabo actividades que permitan:

- Promover el conocimiento de la naturaliza y el respeto al medio ambiente.
- Fomentar el valor de la solidaridad intercultural y la justicia social.
- Favorecer el pensamiento crítico a través de la participación, para fomentar la autonomía personal, respetarse, ganar confianza, ayudarse y esforzarse.
- Mejorar la sociabilidad conviviendo en grupo (conocerse, comunicarse, respetarse, ganar confianza, ayudarse y esforzarse.

"PRIMERES COLÒNIES FLG A CASTELLAR DE N'HUG, LA CLOSA"

Catalina Pallàs Picò.

Presidenta de Famílies LGBTI.

Associació de FAMÍLIES LESBIANES, GAIS, TRANS, BISEXUALS I INTERSEXUALS.

Qui som?

La FLG és una entitat que fa ara 15 anys d'existència. Som famílies de persones lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals que tenim filles i fills. Els nostres inicis van estar per encetar espais de trobada per compartir experiències i model familiar. Les trobades lúdiques s'han sostingut en el temps per què han provat ser una eina poderosa de visibilitat, educativa i d'apoderament d'infants i famílies.

Representem una ampla diversitat familiar amb el tret comú de què les mares i els pares som LGTBI.

També som una entitat que té com a principal objectiu protegir els drets dels nostres infants i vetllar pel compliment de les lleis que els protegeixen. És per això què a banda de treballar en àrees més lúdiques també engeguem altres projectes i accions a les escoles, en formació al professorat i projectes com el que vos presente, perquè hem après que a l'oci és on hem de fer pedagogia, des del joc i el lleure és on aprenem de forma vivencial, és on aprendrem a traslladar a la vida quotidiana actituds positives vers l'equitat i el respecte, vers la diferència i la diversitat.

Per què unes colònies com aquestes?

Tenim filles i fills de totes les edats i ja feia molt de temps que anàvem fent-li voltes a la idea d'obrir un nou espai de convivència i de trobada per a infants i adolescents, un espai segur i de llibertat.

Una oportunitat de conèixer l'entorn natural, cultural i històric mitjançant activitats en el medi natural, i a la vegada educar en valors i fomentar actituds de respecte vers l'entorn, les persones i nosaltres mateixos. Tot dins del marc de la coeducació.

La coeducació és l'eina de la qual disposem per evitar discriminacions per raó de gènere. Els nostres infants pateixen discriminació a les escoles o d'altres entorns depenent del grau de normativitat amb el que expressen el seu gènere però també per tindre dos mares o dos pares.

El nostre treball a les escoles va en aquesta direcció, crear consciència de la importància de treballar la igualtat i l'equitat de tracte independentment del gènere, de la identitat, de la expressió o de l'orientació afectiva, i no es pot negar que per arribar ací encara ens queda molta feina a fer.

El període de vacances és un moment lúdic i de lleure per a tots els infants. Les colònies tenen com a objectiu que les criatures participin d'activitats interdisciplinàries pensades per a desenvolupar la seva autonomia i el treball cooperatiu, i per conèixer, valorar i respectar l'entorn.

Activitats que proposem?

Les activitats que proposem es poden englobar en: Lúdiques, Ambientals-ecològiques, Esportives i d'apoderament. Les tres primeres no tenen cap diferència amb el que seria un campament d'estiu clàssic que tinga per objectius el coneixement de la natura, Conéixer, valorar i aplicar els valors i les normes de convivència a través del lleure o Adquirir autonomia personal i desenvolupar hàbits d'esforç i treball, d'entre d'altres.

Ací nosaltres hi afegim l'apoderament dels infants i adolescents amb els objectius de facilitar espais de convivència i autoconeixement a través de la coneixença entre iguals.

Reforçar en positiu el fet de formar part d'un grup minoritari.

Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en la manera de relacionar-se amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis i als estereotips sexistes.

Proporcionar espais de convivència i autoconeixement a través de la coneixença entre xiquetes i xiquets que comparteixen model familiar LGTB o que són elles o ells mateixes/os lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals.

Adquirir estratègies d'apoderament davant de situacions d'assetjament i de discriminació.

Les activitats tenen un fil conductor o centre d'interés que permet creuar i interrelacionar continguts i activitats de diferents disciplines, que responen als interessos reals dels infants i que treballen de manera global els diferents aspectes de la seua personalitat.

L'Equip de monitors ha rebut formació en diversitat de gènere i en son conscients de la importància del tracte igualitari en tots els moments del dia a dia.

Les xiquetes i xiquets estaran dividits en grups que anomenem tribus amb un mateix monitor de referència. A les vesprades, abans de sopar, es reuneixen una estoneta per parlar de com ha anat el dia, què els ha agradat i què no; un espai per comunicar-se i expressar-se lliurement.

Hem elaborat tres programes diferenciats per edats per què la franja d'edat és molt ampla. Totes i tots tindran un parell de tallers d'apoderament que impartiran voluntaris de la nostra entitat.

Considerem la coeducació com a element imprescindible en qualsevol acció educativa, bé siga en entorns reglats o d'oci i temps lliure. Aquest tret hauria d'estar sempre present, visible i fet valdre d'avant de totes i tots els infants si de veritat volem tindre ciutadanes i ciutadans igualitaris i respectuosos amb la diferència.

Voldria repetir la idea inicial, l'oci és on hem de fer pedagogia, des del joc i el lleure per fer dels menuts ciutadanes i ciutadans feliços i respectuosos vers la diversitat, tota la diversitat. Hauríem de començar ja a posar-li fil a l'agulla.

familieslg@familieslg.org

www.familieslg.org

https://www.dropbox.com/s/jdouxob8gwsc2g5/Col%C3%B2nies%20FLG.m4v?dl=0

"MISIÓN Z: LA ULTIMA OPORTUNIDAD"

Luisa Nieto Soria

Licenciada en Ciencias Económicas y Empresariales por la Universitat de València.

Doctora en Administración de Empresas por la Universitat Jaume I en la cual es profesora titular del departamento de Finanzas y Contabilidad.

MSC en Money, Banking and Finance por The University of Birmingham

Desarrolla diversas tareas en el ámbito de la gestión de Scouts Valencians y la Asociación de Scouts de España (ASDE). En la actualidad es la Tesorera de Scouts Valencians y la Censora-Auditora Interna de ASDE.

Javier Quilez Peña

Maestro de primaria, infantil y waldorf que lleva 14 años como voluntario en Scouts Valencians y 8 desarrollando labores como formador, tanto en Scouts Valencians como en diferentes cursos europeos de Juventud en Acción y el programa Erasmus+.

Ha formado parte de equipos internacionales de voluntariado desde el año 2005 organizando eventos educativos para más de 150.000 personas como (Roverway, Eurojam, Jamboree, Lands of Adventure...) y actualmente continúa como formador en Scouts Valencians.

www.javiquil.com

Scouts Valencians es una federación que engloba a más de 40 grupos scouts de Alicante, Castellón y Valencia, está gestionada por adultos voluntarios y cuenta con más de 4000 educandos con edades comprendidas entre los 6 y los 21 años. Se declara Defensora de la naturaleza, Coeducativa, Solidaria, Voluntaria, Independiente, Plural y comprometida con la sociedad.

Desarrolla un método educativo propio: El Escultismo y forma parte de la mayor organización juvenil del mundo, con 40 millones de miembros: La Organización Mundial del Movimiento Scout.

Desarrollan su sistema educativo todos los fines de semana del año y es llevado a cabo por adultos voluntarios. Su fin es conseguir la educación integral de cada persona para tener ciudadanos comprometidos y activos. Más información en: www.scoutsvalencians.org

MISSION Z:

Una actividad educativa que sea realmente "inmersiva" precisa cuidar todos los detalles: el ambiente, la luz, el lugar, los elementos de juego, la voz que utiliza el presentador, incluso los olores. Todos los elementos nos inducen a un estado de ánimo que puede ir alterándose a lo largo del desarrollo de la actividad y que influye de manera notable en las decisiones que tomamos. Como educadores, podemos diseñar y utilizar ese proceso para alcanzar nuestros objetivos.

¿De dónde sale este juego?

Este juego ha sido creado en una colaboración estratégica entre educadores de 10 países europeos que han trabajado juntos durante dos años y ha estado cofinanciado por el programa Erasmus+ de la Comisión Europea.

¿Por qué un juego sobre resolución de conflictos?

El conflicto es algo inherente al ser humano, todos los seres humanos están teniendo, han tenido o van a tener conflictos, seguro.

Así que tener unas claves para poder resolverlos y hacerles frente de la mejor manera posible suele ser una necesidad educativa. Teniendo algunas cosas claras podemos incluso evitar tenerlos.

Este juego interactivo se basa en los principios metodológicos de la educación no formal y pretende potenciar una reflexión más profunda sobre distintos temas tales como el consumo responsable, la toma de decisiones, problemas de comunicación, conflicto y paz, refugiados, migración, empatía...

¿Para quién es este juego?

Esta actividad se puede englobar en cualquier programa educativo de un centro escolar de secundaria, cualquier asociación que trabaje con jóvenes y adultos pero también resulta muy práctico en programas de coaching a empresas, trabajo con colectivos en riesgo, situaciones familiares difíciles...

¿En qué consiste?

Mission Z es un juego educativo que simula un área geográfica en tensión tras haber tenido que abandonar el planeta tierra por haber ido demasiado lejos en la explotación de los recursos naturales. Cinco equipos necesitarán encontrar su lugar en el nuevo planeta y su futuro, y el de sus pueblos, dependerá de las decisiones que tomen.

Puedes obtener más información en: http://www.bb-games.eu y http://www.scoutsvalencians.org

"REAL-IDEAL: EDUCACIÓN FINACIERA QUE SE APRENDRE JUGANDO"

Javier Quilez Peña y Luisa Nieto Soria

Presentación BBGAMES:

Scouts Valencians siempre ha querido innovar en su forma de dar respuesta a necesidades educativas de la sociedad y por ese motivo decidió embarcarse en 2014 en el diseño y realización de 2 herramientas educativas que ayudasen a sus voluntarios a trabajar temáticas para las que apenas existen recursos.

Este esfuerzo se materializó en la realización del juego "Real iDeal" sobre consumo responsable y nociones básicas de economía personal y financiera.

También realizaron el juego "Mission Z" más enfocado a la resolución de conflictos y toca también REAL IDEAL:

¿Cómo es posible que tanta gente viva con angustia a causa de la crisis, las hipotecas, créditos, preferentes...?

¿Sabemos gestionar nuestra vida para alcanzar lo que nos propongamos?

¿Nos enseña el sistema educativo unas nociones básicas para desenvolvernos en la vida adulta y que no nos tomen el pelo?

Según el último Informe Pisa la educación financiera de los jóvenes europeos de 15 años deja mucho que desear, lo que significa que podrían ser fácilmente influenciables por un comercial avispado que quiera venderles un producto bancario del cual no conocen sus riesgos, ni los comprenden.

Dar respuesta

Todas estas cuestiones son necesidades educativas de hoy, que lo fueron en el pasado desde que el actual sistema financiero se instauró y que se necesitarán resolver en el corto plazo para no volver a caer en los mismos errores, por tanto es algo que debería estar integrado en los planes de estudio actuales.

¿Cómo?

A la hora de trabajar estos temas tanto en primaria como en secundaria no siempre es fácil, mucho menos contar con recursos que nos permitan profundizar en ellos de manera experiencial y lúdica de forma que integremos el aprendizaje en nuestras decisiones del día a día.

Afortunadamente, y gracias al programa de la Comisión Europea Erasmus+, desde el ámbito de la educación no formal, organizaciones educativas de 10 países han elaborado estos juegos de mesa que permiten experimentar de manera muy directa, e implicando diversas emociones, cuestiones básicas que rara vez nos planteamos.

¿Para quién?

Estos juegos están pensados tanto para primaria como para secundaria y ofrecerán distintas modalidades de juego (dependiendo de la edad de los participantes, el número, el tiempo disponible...) pero son perfectamente jugables por adultos ya que ofrecen una experiencia muy divertida que invita a la reflexión desde el juego.

Después de jugar, los participantes se encontrarán en diferentes estados anímicos, que serán en gran medida consecuencia de las decisiones tomadas durante el juego. Esas emociones se analizarán con la ayuda de un facilitador que guiará el aprendizaje para sacar entre todos unas conclusiones finales extrapolables a la vida diaria, en casa, con la familia, los amigos...

Sin duda es una buena manera de introducir ciertos conceptos y de que los niños y jóvenes dediquen algo de tiempo a pararse, pensar cómo les gustaría que fuese su vida y ser conscientes del tipo de decisiones y sacrificios que un modelo u otro implicarán.

Además la elaboración de todos los materiales de este proyecto está siendo llevado a cabo por una población desempleada de una pequeña localidad de portugal llamada Vila de Marmeleira.

"PROPUESTA DE EDUCACIÓN EN VALORES"

Cristina Cambronero Cerrillo

Grado de Educación Social.

Desde el 2008 forma parte de la Federació d'Escoltisme Valencià y es formadora de su escuela de formación: Escola Lluerna. Actualmente es la secretaria técnica de la escuela de formación. Federació d'Escoltisme Valencià. La Escola Lluerna, es una escuela de formación scout que pertenece a la Federació D'escoltisme Valencià. La escuela pretende formar a los educadores de las asociaciones para que así los niños tengan una educación de calidad. La educación en valores concretos es nuestra principal labor dentro del escultismo, puesto que la educación en ellos posibilita, facilita y favorece enormemente la conquista de la autonomía personal, clave para el desarrollo de personalidades críticas, profundas y comprometidas con la acción social y la vida en sociedad. Que los jóvenes sepan realizar técnicas o adquieran determinados contenidos cognitivoconceptuales,con ser importante,no es lo esencial. Lo esencial, aquello que está en la base de la propuesta educativa de los scouts, es que los niños y jóvenes se desarrollen como personas libres,respetuosas, comprometidas, solidarias, plenas y felices. Los valores en los que quiere educar la FEV vienen explicitados en la Carta FEV y en el modelo de persona de la FEV. En último término y ya a un nivel operativo, el Programa de Jóvenes, a través de los objetivos educativos de las diferentes líneas educativas de cada relación, concreta y define explícita o implícitamente los valores en los que queremos educar. Tomando esto como base hemos acotado nueve valores que sintetizan la propuesta educativa de la FEV. En estos nueve valores hemos querido englobar todos los valores que se desprenden de la Carta FEV y del Modelo de persona, e incluso otros valores afines que no aparecen citados tal cual en los documentos. Los 9 valores de nuestra propuesta son:

DIÁLOGO: Disposición a contar con el otro, a ayudarnos a crecer y a vivir. Voluntad de llegar a acuerdos, abrir espacios de encuentro, resolver conflictos entre las personas y defender el derecho de cada persona a hablar y ser escuchada.

COMPROMISO: Capacidad de adherirnos a una causa, grupo, motivo, lucha, ideal... capacidad de entregar nuestro tiempo, esfuerzo y convicción en esa adhesión, y de vivirla como una entrega generosa e irrenunciable.

LIBERTAD: Capacidad de obrar sin coacción, optando por un camino de vida plenificador. Mantener la posibilidad de tomar, con madurez, la alternativa minoritaria. Generar un criterio propio que posibilite alcanzar mayores cotas de libertad.

HONESTIDAD: Reconocerse con autenticidad, saber quién es uno mismo. Ser sinceros y transparentes con los demás y con nosotros mismos. Ser capaces de llevar la coherencia de los pensamientos a los hechos.

ESPIRITUALIDAD: Poseer y desarrollar una dimensión trascendente, planteando un sentido a su vida. La dimensión espiritual del ser humano constituye la dimensión esencial, pues es la que da sentido a la existencia de cada uno de nosotros.

RESPETO: Ver en los otros a seres humanos tan dignos de vivir y desarrollarse como nosotros. Conocer, valorar, interesarse, querer entender al otro... no podemos respetar lo que no conocemos ni lo que no valoramos de algún modo.

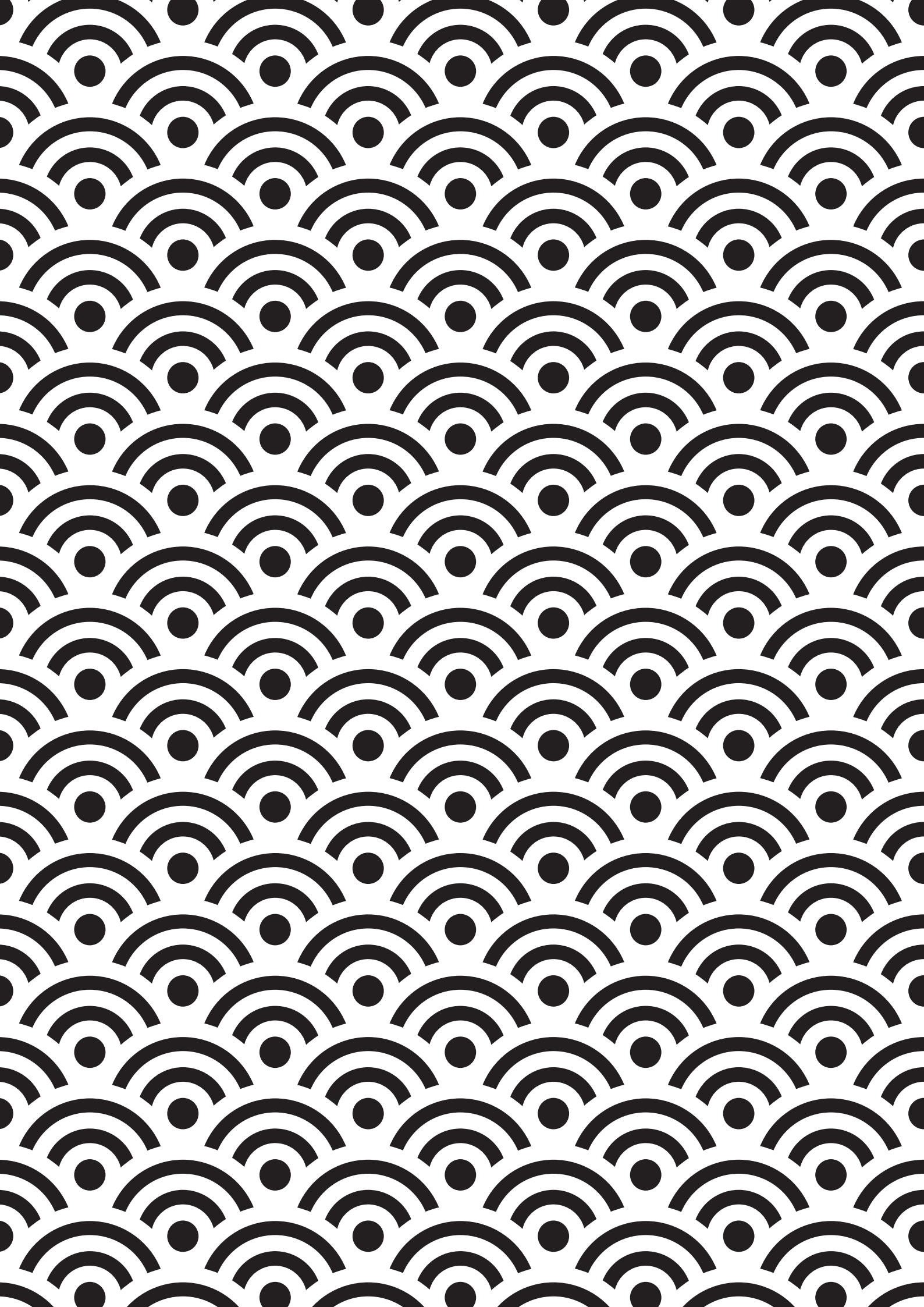
INQUIETUD: El afán de descubrir, la capacidad de asombrarse y maravillarse, la sensación perenne de tener algo nuevo que aprender. La voluntad de querer desarrollar más y mejor las propias capacidades.

JUSTICIA: Ser capaces de indignarnos ante las violaciones de los derechos elementales de los seres humanos. Decidir ser agentes de cambio, tomar conciencia y dar pequeños pasos.

AUSTERIDAD: Actitud vital que nos lleva a rehusar el consumo y el uso de lo innecesario para la vida. Una concepción que lleva implícita la necesidad de establecer límites, defendiendo el lema "suficiente es mejor".

Cada grupo scout trabaja a través de un Proyecto Educativo de Grupo, que pone por escrito el trabajo pedagógico que desarrollamos durante la ronda de forma dinámica, con un seguimiento y enriquecimiento continuo. Ante las carencias detectadas en el análisis de la realidad, se prioriza un objetivo por cada valor, para cada rama, llevando a cabo un análisis más concienzudo y personal de los jóvenes. Ante esto se pueden fijar objetivos más concretos para la progresión personal y comunitaria.

Todo esto se da a conocer a través de la publicación Valores que consta de un esquema para su puesta en práctica, al alcance de todos los voluntarios a través de nuestra web. www.scoutsfev.org

ESPAI DE PRESENTACIÓ D'EXPERIÈNCIES AL VOLTANT DE...

"CULTURA"

COORDINA

RICARD CATALÀ

"CULTURA INCLUSIVA Y CREATIVIDAD TRANSFORMADORA"

Elizabet Català Collado.

Proyecto Nau Social Vicerrectorado de Cultura e Igualdad.

Universitat de València

En els contextos d'oci poden (i han de) donar-se processos d'aprenentatge que faciliten la interiorització d'idees i valors. La perspectiva interactiva de l'educació social defensa que la cultura, l'art i la creativitat pot ser contingut, fi i mitjà d'aprenentatge i desenvolupament. La intervenció socioeducativa en contextos d'oci troba en les pràctiques artístiques un mitjà per afavorir l'expressió, el dialec, el desenvolupament i altres metes supraeducatives, necessàries per a la transformació social. El projecte Nau Social del Vicerrectorad de cultura i igualtat de la Universitat de València, és un projecte d'intervenció socioeducativa i comunitària per a la participació i la inclusió social a través de l'art i la cultura, que d'acord amb els valors de la Universitat: justícia, igualtat, solidaritat i progrés social, pretén contribuir a la participació i inclusió de les persones i col·lectivitats diverses (joves entre un dels grups destinataris)

En los contextos de ocio pueden (y deben) darse procesos de aprendizaje que facilitan la interiorización de ideas y valores. La perspectiva interactiva de la educación social defiende que la cultura, el arte y la creatividad puede ser contenido, fin y medio de aprendizaje y desarrollo. La intervención socioeducativa en contextos de ocio encuentra en las prácticas artísticas un medio para favorecer la expresión, el dialogo, el desarrollo y otras metas supraeducativas, necesarias para la transformación social. El proyecto Nau Social del vicerrectorado de cultura e igualdad de la Universitat de València, es un proyecto de intervención socioeducativa y comunitaria para la participación y la inclusión social a través del arte y la cultura, que acorde con los valores de la Universitat: justicia, igualdad, solidaridad y progreso social, pretende contribuir a la participación e inclusión de las personas y colectividades diversas (jóvenes entre uno de los grupos destinatarios)

"UNA ADAPTACIÓ ESPANYOLA DEL MODEL EUROPEU D'OCI EDUCATIU PER A JOVES"

Victor Escoín i Reula i Virginia Morales Vargas

Federacio de cases de joventut de la CV

Es presenta una experiència de treball amb adolescents en centres juvenils, i en les adaptacions d'aquest model europeu de gestió d'espais d'oci pels propis joves a la peculiaritat de la realitat valenciana i espanyola. Es detalla, una mica la part de la metodologia especifica amb adolescents, per treballar hàbits de participació i educació en valors, així com la integració del voluntariat amb xiquetes i xiquets dins del projecte de centre juvenil.

Se presenta una experiencia de trabajo con adolescentes en centros juveniles, y en las adaptaciones de este modelo europeo de gestión de espacios de ocio por los propios jóvenes a la peculiaridad de la realidad valenciana y española. Se detalla, un poco la parte de la metodología especifica con adolescentes, para trabajar hábitos de participación y educación en valores, así como la integración del voluntariado con niñas y niños dentro del proyecto de centro juvenil.

"LLEGENDES, TEATRE D'OMBRES I MÚSICA: UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA I INTERDISCIPLINAR"

Lucia Shaw Manero.

Agencia de lectura municipal de l'Ajuntament de Manuel

Un treball cooperatiu realitzat entre l'aula de música de l'escola de Manuel (CEIP Pintor Estruch) i la biblioteca. Un teatre d'ombres que esdevé una experiència que busca alternatives motivadores per al foment de la lectura entre xiquetes i xiquets, a més de conjugar diferents ambients com és la lectura, la música i la dramatització. Partint de les llegendes pròpies i pròximes a l'imaginari col·lectiu, amb personatges propis del nostre folklore, ens acostem a la lectura mitjançant el llenguatge artístic i proposem una alternativa educativa d'oci.

Un trabajo cooperativo realizado entre el aula de música de la escuela de Manuel (CEIP Pintor Estruch) y la biblioteca. Un teatro de sombras que acontece una experiencia que busca alternativas motivadoras para el fomento de la lectura entre niñas y niños, además de conjugar diferentes ambientes como es la lectura, la música y la dramatización. Partiendo de las leyendas propias y próximas al imaginario colectivo, con personajes propios de nuestro folclore, nos acercamos a la lectura mediante el lenguaje artístico y proponemos una alternativa educativa de ocio.

"MEDIACIÓN CULTURAL. EDUCACIÓN EN MUSEOS, BIBLIOTECAS Y OTROS ESPACIOS CULTURALES"

Elisa Martinez Matallin.

Partint de la idea que l'oci cultural no és unicamente fer manualitats i que l'ensenyament de les arts i la cultura està mes relacionada amb els processos mentals, es proposa en aquesta pràctica una sèrie d'activitats per fomentar el pensament crític cap a l'art, activitats en entorns no escolars tracten de contribuir a l'educació a través de la història de l'art i de la literatura.

Partiendo de la idea de que el ocio cultural no es unicamente hacer manualidades y de que la enseñanza de las artes y la cultura está mas relacionada con los procesos mentales, se propone en esta práctica una serie de actividades para fomentar el pensamiento crítico hacia el arte, actividades en entornos no escolares tratan de contribuir en la educación a través de la historia del arte y de la literatura.

"CIÈNCIA CIUTADANA I VOLUNTARIAT AMBIENTAL. UN VINCLE ENTRE NATURA I JUVENTUT"

Sales Tomas Pons

Fundació Limne

La fundació Limne realitza actualment activitats sobre ciència ciutadana, voluntariat i custòdia fluvial per tal de millorar i conservar els nostres ecosistemes aquàtics.

La fundación Limne realiza actualmente actividades sobre ciencia ciudadana, voluntariado y custodia fluvial para mejorar y conservar nuestros ecosistemas acuáticos.

"MUSEOS INCLUSIVOS. MUSEOS PARA UNA NUEVA DEMOCRACIA CULTURAL"

Margarita Belinchon i Sandra Illobre.

Museo Ciencias Naturales.

Ayuntamiento de Valencia

Presenten l'experiència d'un museu inclusiu on cada usuari pot descobrir la passió pel coneixement científic a través dels materials del museu, independentment dels seus coneixements i circumstàncies personals, amb intercanvi d'experiències i coneixements enriquidors per a ambdues parts. S'ha creat un programa de externalización de les activitats del museu mitjançant el recurs de les MALETES VIATGERES, en el cas que per alguna raó un col·lectiu social no pot anar al museu, nosaltres l'hi portem. Amb aquesta actuació es pretén aconseguir que els continguts del museu siguin atractius per a tothom i el museu es converteixi en una alternativa de ocio cultural de primer ordre per a qualsevol col·lectiu social.

Presentan la experiencia de un museo inclusivo donde cada usuario puede descubrir la pasión por el conocimiento científico a través de los materiales del museo, independientemente de sus conocimientos y circunstancias personales, con intercambio de experiencias y conocimientos enriquecedores para ambas partes. Se ha creado un programa de externalización de las actividades del museo mediante el recurso de las MALETAS VIAJERAS, en el caso de que por alguna razón un colectivo social no puede ir al museo, nosotros se lo llevamos. Con esta actuación se pretende lograr que los contenidos del museo sean atractivos para todo el mundo y el museo se convierta en una alternativa de ociocultural de primer orden para cualquier colectivo social.

"CIRCO PARA EL CAMBIO"

Rubén Atienza Martinez

Asociación Circolio

El circ social és un mètode d'educació no formal que utilitza el circ com a eina per a la transformació social treballant amb joves en risc d'exclusió social. Actualment estan treballant amb 10 joves interns al centre de reeducació de menors "Colònia Sant Vicent Ferrer"

El circo social es un método de educación no formal que utiliza el circo como herramienta para la transformación social trabajando con jóvenes en riesgo de exclusión social. Actualmente están trabajando con 10 jóvenes internos en el centro de re-educación de menores "Colonia San Vicente Ferrer"

MENORES TUTELADOS: EL OCIO, LA CULTURA Y EL DEPORTE COMO UN DERECHO

Esther Fabado

AFEVAC. Asociación de familias educadoras de Valencia, Alacant i Castelló.

Experiència realitzada amb menors tutelats per l'administració pública, destacant la importància de l'accés a l'oci, la cultura i l'esport com a recursos necessaris per al desenvolupament dels menors, de les seves competències socials, les seves habilitats.

Experiencia realizada con menores tutelados por la administración pública, destacando la importancia del acceso al ocio, la cultura y el deporte como recursos necesarios para el desarrollo de los menores, de sus competencias sociales, sus habilidades.

CULTURA INCLUSIVA I CREATIVITAT TRANSFORMADORA EN L'OCI EDUCATIU. PROJECTE NAU SOCIAL.

Elizabet Català Collado

Proyecto Nau Social Vicerrectorado de Cultura e Igualdad

Universitat de València)

Educadora Social. Postgrau en Mediació Socioeducativa. Master en Programació Neurolingüística i Postgrau en Teràpies expressives i Arteterapia transdisciplinar. Responsable de les activitats socioeducativas per a les exposicions artístiques de la Col·lecció Martínez Guerricabeitia - Fundació General de la Universitat de València. Coordinadora de programes d'acció i intervenció social a través de l'art i la cultura per al Vicerectorat de Cultura i Igualtat de la Universitat de València al Centre Cultural La Nau, com el projecte 'Nau Social', 'En les teves Sabates', o 'Conte, Comptes, Expliquem'.

Partim del concepte d'oci valuós com l'afirmació d'un oci amb valors beneficiosos i experiències satisfactòries per al desenvolupament personal i comunitari (Cuenca, M. 2014). Els referents de l'oci valuós són l'activitat, la sustancialidad, la creativitat i la solidaritat.

La intervenció socioeducativa en contextos d'oci troba en les pràctiques artístiques un mitjà per afavorir l'expressió, el diàleg, el desenvolupament i altres metes supraeducativas, necessàries per a la transformació social. Parlem de transformació social quan la finalitat d'un projecte o acció s'orienta a les causes de situacions i processos d'exclusió o desigualtat.

El projecte Nau Social, del Vicerectorat de Cultura i Igualtat de la Universitat de València, és un projecte d'intervenció socioeducativa i comunitària per a la participació i la inclusió social a través de l'art i la cultura, que d'acord amb els valors de la Universitat; justícia, igualtat, solidaritat i progrés social, pretén contribuir a la participació i inclusió de persones i col·lectivitats diverses (algunes d'aquestes persones en situació de vulnerabilitat).

El projecte concep la cultura inclusiva, com aquella que garanteix el gaudi dels béns i serveis culturals a totes les persones (facilitant l'accés i els suports, segons les seves necessitats); i fa possible la participació de la ciutadania en igualtat de condicions. Doncs la inclusió social té a veure, no només amb la modificació de situacions objectives d'exclusió (accés a l'ocupació, l'habitatge, la salut, l'educació, la informació, la cultura...) sinó també amb la generació d'oportunitats per a l'expressió del propi subjecte que li permetin desenvolupar-se en tota la seva plenitud i participar, activament, en la societat.

Nau Social consta de tres línies d'acció:

A. Programa d'activitats de connexió sociocultural i d'expressió creativa, dinamitzant la participació en les activitats públiques del centre cultural, i realitzant una producció pròpia a través de diferents llenguatges artístics (pintura, teatre, fotografia i música).

Els Objectius específics de cada taller estan relacionats amb el desenvolupament personal i la participació social, però s'acorden en coordinació amb els equips professionals de referència, segons el perfil de cada grup de participants.

Els àmbits d'actuació del projecte són igualtat de gènere, salut mental, accessibilitat cognitiva, joves- convivència escolar i sinhogarismo. Així, destinataris són persones usuàries o vinculades d'alguna manera a entitats que incideixen en aquests àmbits d'intervenció, situades en l'entorn veïnal del centre cultural.

B. Exposició INCLU.SI.VEUS (Sala Oberta del Centre Cultural La Nau), el títol de la qual al·ludeix a tres dimensions de la cultura inclusiva que el projecte pretén destacar: (INCLU) Inclusió, accessibilitat i participació. (SI) Enfocament constructiu i normalitzador. (VEUS) Visibilización de la diversitat, i del potencial de l'art com a vehicle de transformació personal i social.
L'objectiu d'aquesta exposició és, a més de mostrar el treball dels participants resultant del taller d'expressió creativa, compartir la narració de la seva experiència en clau de voluntat, capacitat i dignitat. Alhora que, sensibilitzar al públic sobre la importància de l'accessibilitat igualitària a la cultura.

C. Les Jornades de Sensibilització titulades: "Cultura Inclusiva: Intervenció Social des de la Pràctiques Artístiques" co-organitzades pel Vicerectorat de Cultura i Igualtat de la Universitat de València i la Direcció general d'Inclusió Social de la Generalitat Valenciana, compten amb la intervenció de ponents de referència estatal, i amb la participació de les entitats socials col·laboradores i els seus usuaris com a protagonistes. L'organització del contingut de les jornades es basa en tres àrees temàtiques i la seva interrelació:

- Pràctiques artístiques i culturals.
- Intervenció social comunitària.
- Comunicació i Societat.

L'equip tècnic del projecte, coordinat per una educadora social, està compost per professionals de la psicologia, pedagogia, producció artística, disseny expositiu, gestió de museus, i fotoperiodisme.

Vídeo presentación (http://mediauni.uv.es/5368va)

Noticia (https://vimeo.com/157950467)

UNA ADAPTACIÓ ESPANYOLA DEL MODEL EUROPEU D'OCI EDUCATIU PER A JOVES

Victor Escoín i Reula i Virginia Morales Vargas

Federacio de cases de joventut de la CV

La Federació Valenciana de Cases de Joventut (FCJCV) és una organització amb entitat jurídica pròpia de caràcter laic i pluralista que es regeix per principis estrictament democràtics i participatius. Es creà l'any 1994 per cinc organitzacions juvenils: La Nau i Al vent (Manises), NFR (Polinyà del Xúquer), la Cebollera i l'Amagatall (Quart de Poblet).

Les Cases de Joventut són els joves dels municipis organitzats en associació, i que gestionen els equipaments municipals per a joves, baix la filosofia d'oferir serveis i activitats a tota la població juvenil dels pobles, i per fomentar la participació dels joves.

Les Cases de Joventut són organitzacions ciutadanes que treballen prioritàriament per millorar la vida i la implicació dels joves en la societat. És moment de reclamar la involucració ciutadana en la gestió d'allò públic. Les Cases de Joventut són una experiència clara de que els i les joves, de manera organitzada i baix el paraigües de la FCJCV, estan capacitats/des per dirigir tots aquells serveis públics que ens afecten directament.

En el curs 2015/16, la Federació té 19 projectes locals d'associacionisme i gestió d'espais juvenils.
En total 708 joves associats, amb 61 voluntaris i voluntàries i 3200 beneficiaris/àries.

Les Cases de Joventut sorgeixen després de finalitzar la II Guerra Mundial a diversos països europeus, i es converteixen, des d'aleshores, en centres de convivència, llocs on desenvolupar iniciatives, amb caràcter laic i pluralista des del punt de vista polític, i especialment en alguns països amb una clara vocació de treball social i comunitari. Amb un gran recolzament de les diferents Administracions, però amb una gestió independent en mans dels joves (com no pot ser d'altra manera a Europa). Són entitats non profit, amb base social associada, organitzades amb assemblees, plenaris i equips directius, i amb una estructura participativa anomenada "piràmide de participació" que afavoreix la implicació gradual del màxim número de joves, sempre baix la màxima de que cadascú participem en nivells i en intensitats diferents.

Si pensem en els equipaments municipals dirigits a la 3a edat, en les escoles de música municipals, o en el futbol base local, trobarem una generalitzada (amb excepcions, si, però puntuals) pauta de gestió: són entitats ciutadanes, els propis afectats en certa forma, els qui gestionen el seu servei. No es comprendria que en un municipi on hi ha una Unió Musical gestionant l'escola d'educands, o una associació de jubilats duent endavant un local municipal amb servei de cafeteria, l'ajuntament obrira un servei municipalitzat desdoblant els presents.

En el cas dels equipaments juvenils això no ocorre així.

En Europa tot el que pot ser gestionat per la societat civil no està en mans d'empreses, tampoc en mans de l'administració. Els centres d'informació juvenil, els albergs, les cases de joventut, les cases de cultura, els centres socials... són gestionats per associacions o federacions. Confluir amb Europa seria intentar que l'educació en el temps lliure (garant dels espais no formals de participació) estiguera cada vegada més, en mans de la ciutadania organitzada.

A Espanya, a principis dels 80, els ajuntaments democràtics es van llançar a portar endavant projectes de Cases de Joventut i en pocs anys centenars d'aquests es repartien per tot l'Estat, també a la Comunitat Valenciana. Pocs anys després, la major part van tancar, per falta d'un model clar de funcionament i per altres causes que requereixen una anàlisi profunda i extensa. La veritat és que les poques que van quedar es van posar en contacte amb la Federació Europea de Clubs Juvenils (ECYC, www.ecyc.org) en un intent de trobar un punt de referència consolidat que possibilitara fer avançar els projectes amb joves. Mai es va produir la integració efectiva a la Federació Europea. El model de Gestió de les Cases de Joventut a Espanya, directament en mans dels ajuntaments, no era admès com a vàlid per la Federació Europea.

S'havia errat el model, en moltes coses, fins i tot en una bàsica; els joves no es sentiran protagonistes d'un projecte si aquest no és completament seu, fins i tot pel que fa a la gestió.

El model d'intervenció amb la política de participació juvenil imperant a Espanya encara ara, i en especial a la Comunitat Valenciana, és el de la intervenció més directa per part de l'administració com són els Centres d'Informació Juvenil o "Les Cases de Joventut Municipals", és a dir, gestionades directament pels ajuntaments. De llarga tradició en el que a la seua existència, i sense entrar a valorar altres aspectes més positius de la seua acció, cal acceptar l'evidència de la poca utilitat que han suposat aquests models d'intervenció juvenil. Han produït l'efecte de crear en els joves mentalitat de consumidors passius de serveis produïts, dirigits, realitzats i protagonitzats exclusivament per l'Administració.

En paral·lel, hi ha un exemple clar de l'altra cara de la moneda: A Munich (Alemanya), les 90 Cases de Joventut de la ciutat disposaven al 2006 d'un pressupost anual de 21 milions d'euros (Rafael Merino Pareja, RIS 2006).

Què és i com s'organitza una Casa de Joventut

Per la seua estructura d'organització, la seua vocació de servei públic, el seu caràcter laic i independent i pel que signifiquen les Cases de Joventut pel que fa al protagonisme directe dels joves en la seua gestió, aquestes s'han convertit en un bon instrument que fa possible que els joves amb noves inquietuds, emprenedors, amb projectes socials, puguen desenvolupar les seues iniciatives. La nostra Federació busca que siguen ocupats espais als municipis que (en el que a moviments juvenils es refereix) a Europa ja estan ocupats des de fa dècades. I açò es fa inspirantse

en els diferents models de Centres - Cases - Associacions - Clubs Juvenils implantats en alguns països europeus, i partint de la base que l'Ajuntament ha de promoure la gestió dels seus recursos i espais pels propis joves, és a dir que han de ser els propis joves els que gestionen eixos espais. Açò ha quedat demostrat per la decadència de totes les malanomenades Cases de Joventut dirigides per funcionaris els darrers anys.

Les cases de joventut dins de la "societat civil organitzada".

Tan sols el compromís directe dels ciutadans en accions solidàries pot fer front als problemes de marginació social, d'atur, mediambientals, corrupció, retallades..., que pateix la societat actual. Una de les manifestacions més importants d'aquest compromís són les accions de voluntariat, activisme, com ens agrada anomenar-lo a nosaltres, en organitzacions no lucratives. Vivim en un país on tan sols 1 de cada 5 joves realitza feines de voluntariat, hi ha països europeus, Anglaterra per exemple, on aquesta xifra se situa en un de cada dos.

Les Cases de Joventut pretenen ser un instrument que incremente el compromís social entre els/les joves, unes escoles de participació social on s'aprèn a treballar en equip, a assumir responsabilitats, a prendre decisions, a consensuar..., i tot açò desenvolupant un compromís social amb la realitat més immediata.

Pretenen ser plataformes d'iniciació, que generen ciutadans solidaris en la societat del futur.

En definitiva, les cases de joventut...

Són un servei públic, instrument imprescindible per a introduir en els joves hàbits de participació, generar en ells consciència de compromís social, és a dir, consciència d'actitud activa solidària, exercitar la capacitat d'emprenedors i són una peça clau per a la prevenció de conductes i comportaments antisocials, al mateix temps que és un instrument per a enfrontar-se al problema de les drogues.

Gestionades pels joves i amb un model obert, pluralista i independent garanteix el protagonisme dels joves, imprescindible perquè tot el que acabem de comentar es faça efectiu. Aquestes han de ser potenciades allà on no existisca un grup amb iniciatives i vocació de compromís i fomentades especialment allà on menys recursos i possibilitats de desenvolupament tinguen els joves.

Les Cases de Joventut a imatge del funcionament d'aquestes a Europa estan Federades. La Federació Valenciana de Cases de Joventut exerceix tasques de coordinació entre les entitats, fomentant la creació de noves seus, formació dels seus voluntaris/àries, suport fiscal i administratiu d'aquestes...

En aquests moments les Cases de Joventut estem en reconstrucció, amb un nou model desproveït d'errors d'altres èpoques i teixit d'una tela més europea, més adequada als reptes de la societat actual. Molts joves ja estan i molts altres poden estar sent seduïts per un projecte de futur, un projecte de Casa de Joventut al seu poble, al seu barri. Què aquest potencial humà de compromís futur s'aprofite depèn en gran mesura de que les diferents administracions siguen capaços de facilitar i recolzar el procés de creació i desenvolupament de les Cases de Joventut en barris, ciutats i pobles.

http://lafederacio.org

info@lafederacio.org

LLEGENDES, TEATRE D'OMBRES I MÚSICA: UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA I INTERDISCIPLINAR

Lucia Shaw Manero

Llicenciada en biologia.

Tècnica superior en biblioteconomia, arxivística i documentació Bibliotecària de l'Agència de Lectura Municipal de Manuel .

El present treball cooperatiu pren com a punt de partida la vivenciació d'una experiència interdisciplinar en la que es busquen alternatives motivadores per al **foment de la lectura entre l'alumnat de Primària**.

Parteix de la proposta del mestre de música del CEIP Pintor Estruch a la biblioteca de Manuel, per a la creació d'un projecte que tinga com a finalitat l'animació a la lectura però introduint la música i altres recursos plàstics. D'aquesta conjunció, a primera vista insòlita, naix aquest treball col·laboratiu que visibilitza el treball cultural fet des del medi rural i amb pocs recursos.

El projecte acordat fou la creació d'un teatre d'ombres basat en dues llegendes valencianes ("L'oroneta i el rei" i "Les desgràcies de Camot"), on l'escola s'encarregaria de la creació i gravació de la música i les veus, i la biblioteca de la part plàstica (figures, escenari, llums, etc.). A partir d'ací s'enceta un treball d'adaptació de les llegendes a textos dialogats, que després són gravats per alumnes de primària; al mateix temps, es compon la música que després es gravada també per alumnes de primària.

El resultat són diverses escenificacions a tot l'alumnat, professorat i mares i pares de l'escola, així com la gravació d'un CD amb les dues representacions.

Aquest treball ens permet extraure diverses conclusions:

- D'un costat, que s'ha pogut introduir la vessant sonora i musical en un treball d'animació a la lectura per a xiquets i xiquetes. I que aquesta introducció s'ha fet amb la participació dels mateixos.
- D'altra banda, els textos, els llocs i les situacions pertanyen a l'entorn de les criatures, la qual cosa, ens permet acostar aquests relats a la seua realitat i consolidar el seu interès.

- Per acabar, és un projecte que només és possible fer de forma col·laborativa, la qual cosa assoleix un camí encetat ja fa temps de treballs cooperatius entre l'escola i la biblioteca. Al mateix temps, permet mostrar que es pot fer cultura de qualitat des del medi rural i gairebé sense recursos.

L'oroneta i el rei: http://youtu.be/beimw6TxJI8

Les desgràcies de Camot: http://youtu.be/Uh2HTzwwHSw

MUSEOS INCLUSIVOS. MUSEOS PARA UNA NUEVA DEMOCRACIA CULTURAL

Margarita Belinchon y Sandra Illobre .

Museo Ciencias Naturales.

Ayuntamiento de Valencia

Margarita Belinchón, doctora en Ciencias Biológicas. Directora del Museo Municipal de Ciencias Naturales de Valencia desde 1999. Autora de varias publicaciones sobre paleontología y varios libros sobre museología, paleontología y divulgación científica. Ha formado parte de proyectos de investigación científica internacionales, y ha participado en varios congresos de paleontología, museología y el rol social de la ciencia. Ha codirigido el proyecto "Museos sin fronteras, cultura sin barreras", galardonado con mención de honor en la 4° edición del "Premio Iberoamericano de Educación y Museos", y el proyecto europeo DIAMOND- Dialoguing Museums for a New Cultural Democracy- 526264-LLP-1-2012-1-IT-GRUNDTVIG_GMP.

Sandra Illobre Jiménez, licenciada en Ciencias Ambientales i Master en Educación en Biología y Geología con mención de honor 2011-2012 de la Universidad de Valencia. Especialista en pedagogía en museos de ciencia, autora de material educativo diverso y coautora de publicaciones de divulgación científica. Ha codirigido el proyecto "Museos sin fronteras, cultura sin barreras", galardonado con mención de honor en la 4° edición del "Premio Iberoamericano de Educación y Museos", y el proyecto europeo DIAMOND- Dialoguing Museums for a New Cultural Democracy- 526264-LLP-1-2012-1-IT-GRUNDTVIG_GMP. En la actualidad es la coordinadora del Departamento Educativo del Museo de Ciencias Naturales de Valencia.

Planteamos un museo inclusivo donde cada usuario descubra la pasión por el conocimiento científico a través de los materiales del Museo, independientemente de sus conocimientos y circunstancias personales, con un intercambio de experiencias y conocimientos enriquecedor para ambas partes. Hemos creado un programa de externalización de las actividades del Museo mediante el recuro de las Maletas Viajeras, en el caso de que por alguna razón un colectivo social no puede venir al Museo, nosotros se lo llevamos. Con esta actuación pretendemos lograr que los contenidos del Museo sean atractivos para todo el mundo y el Museo se convierta en una alternativa de ocio cultural de primer orden para cualquier colectivo social.

CIRCO PARA EL CAMBIO

Rubén Atienza Martinez

Asociación Circolio

Cinco personas profesionales del mundo escénico y circense de la provincia de Valencia decidimos juntarnos y en el año 2010 fundamos la Asociación Circolio cuyo objetivo principal es difundir, fomentar y formar en la cultura a través de las artes escénicas y especialmente mediante las artes circenses, realizando espectáculos y eventos de circo, y talleres formativos de circo como actividades principales.

En el año 2012 se creó la sección de circo social dentro de la asociación, impulsada por 4 de los socios, que decidieron formarse en esta herramienta de "circo social" y realizar acciones puntuales de voluntariado impartiendo talleres de circo y realizando exhibiciones de circo a diversos colectivos en riesgo de exclusión. Esto derivó en la ampliación de los fines sociales de la asociación, incluyendo el uso del circo para la transformación social.

Constituyen los fines de la asociación:

- Divulgar, profundizar y formar en las artes escénicas y especialmente en las técnicas de circo.
- Producción artística de eventos y espectáculos.
- Favorecer el uso del circo como instrumento de transformación social.
- Promover la cohesión y la inclusión social mediante la utilización de las artes escénicas y especialmente las técnicas de circo.

La iniciativa que presentamos en la "I Trobada d´Oci-Educatiu" fue el proyecto"CIRCO PARA EL CAMBIO" una práctica de ocio educativo que incide en la inclusión social de jóvenes en riesgo de exclusión social en la provincia de Valencia, fomentando el arte circense como herramienta para el desarrollo personal, social y cultural.

Este proyecto consistió en formar en técnicas circenses a 60 jóvenes internos/as con medidas judiciales de 3 de los principales centros de re-educación de menores de la provincia de Valencia, mediante talleres semanales de circo impartidos por profesionales del arte circense, en cada uno de los centros, con la creación y exhibición final de 3 obras de circo propias, una por cada grupo de jóvenes de cada centro.

Los jóvenes tras una fase inicial de aprendizaje de las técnicas circenses, se apropiaron de la creación de la obra así como de su exhibición y de todo lo relacionado con esta, incluida su difusión.

Esta iniciativa tuvo tres objetivos:

- Favorecer el desarrollo personal y social de jóvenes en riesgo de exclusión social internos en 3 centros de re-educación de menores de la provincia de Valencia
- Promover el interés de los jóvenes internos en centros de re-educación por la cultura circense
- Promover el uso del circo como herramienta para contribuir a la transformación social en la provincia de Valencia

La duración del proyecto fue de 13 meses.

Contamos con profesionales del circo, con reconocido prestigio en este ámbito de la cultura, y especializados en la herramienta de educación no formal llamada en el sector "circo social", una herramienta innovadora de educación en actitudes y valores transmitidos mediante el aprendizaje de técnicas circenses y de procesos de creación. La práctica de técnicas circenses y de procesos creativos lleva de forma inherente a la mejora físico-motriz y al fomento de la creatividad, la perseverancia, la autoestima, el trabajo en equipo, la superación, el auto-control del riesgo entre otras actitudes.

Los y las jóvenes beneficiarios/as del proyecto por los rasgos comunes que presentaban (baja autoestima, conductas agresivas y de riesgo, falta de ejercicio físico, fracaso escolar...) y por la escasez de actividades educativas que recibían en torno al fomento de la creatividad, de las actividades culturales, el trabajo en equipo y las habilidades comunicativas entre otras, era un colectivo con gran capacidad de aprovechar los beneficios del proyecto.

El proyecto se desarrolló en igualdad de condiciones para todos los participantes, trabajando transversalmente la igualdad de género y los aspectos positivos de la diversidad cultural formando grupos de jóvenes mixtos (50% hombres y 50% mujeres) y con diversidad de etnias y nacionalidades.

circolio@gmail.com
www.circolio.com
https://socialmodelexchange.wordpress.com

https://www.youtube.com/watch?v=9WMbScMdCgQ

MEDIACIÓ CULTURAL. EDUCACIÓ EN MUSEUS, BIBLIOTEQUES I ALTRES ESPAIS CULTURALS.

Elisa Martinez Matallin

Postgrado en Educación Artística y Gestión de Museos.

Postgrado El juego en la educación. Formación del ludotecario.Instituto de la Creatividad.

Diplomada en Biblioteconomía y Documentación.

Responsable de los talleres escolares en la Fundación Bancaja desde el 2011 hasta la actualidad.

Introducció. Nous usuaris, nous usos.

Existeix un canvi real en les necessitats culturals de la població. Canvien les nostres ciutats, els seus costums, les formes de comunicar-nos i per tant, la població cerca noves fonts culturals que satisfacen aqueixes necessitats, provocant que els proveïdors clàssics de cultura com puga ser un museu o una biblioteca hagen d'adaptar-se als nous usos que d'ells es requerisca.

Els professionals de la cultura que treballem en contacte directe amb l'usuari percebem prompte aqueixes noves necessitats i sovint ens trobem en situacions complicades en haver d'adaptar les nostres dinàmiques en espais culturals que encara no han percebut tal canvi i per tant, no han modificat els seus procediments, convertint-nos la majoria de vegades en vertaders innovadors.

En aquest nou canvi de paradigma cultural sorgeix la figura del mediador com un facilitador de coneixements multidisciplinaris, com a pont entre l'acte artístic o cultural i l'espectador que vol viure una experiència d'aprenentatge integral i holístic.

El mediador cultural ha de tractar de conèixer les inquietuds i necessitats dels diferents públics amb els quals pot trobar-se pel que és recomanable tinga un perfil professional multidisciplinari que li permeta relacionar l'experiència cultural amb altres àmbits artístics evitant una transmissió de coneixements estancs.

El mediador cultural no necessita ser un artista però ha de ser capaç d'enriquir l'acte cultural o d'ajudar a l'usuari a aproximar-se a les seues interpretacions que d'altra banda poden ser infinites i diferents.

Un cas pràctic d'educació en museus en temps d'oci.

Taller "Jocs i llegendes del mediterrani" celebrat en el IVAM, en el marc de l'exposició "Entre el mite i l'espante. El Mediterrani com a conflicte". Destinat a públic familiar, amb una durada d'una hora i mitja i celebrat durant els diumenges d'abril a juny del 2016.

Ens trobem amb una exposició on es mostra la realitat soci-cultural del Mediterrani, reflexionant sobre com s'ha passat d'una visió idíl·lica mantinguda durant el segle XIX, a l'actual amb problemes com la immigració, la desigualtat o el racisme.

https://www.ivam.es/exposiciones/entre-el-mito-y-el-espanto-el-mediterraneocomo- conflicto/

L'objectiu de taller és intervenir entre el discurs expositiu i el públic concret al que va dirigit, la família, cadascun dels seus membres i allò que els uneix. Els instruments de mediació utilitzats formen part de la tradició oral, el joc i els contes.

El taller es divideix en dues parts. Durant la primera, s'expliquen contes, llegendes pròpies del mediterrani, contes corsos, turcs, algerians, etc.

Aquesta activitat es realitza en sala, acompanyada dels quadres i les fotografies de l'exposició. En la segona part es juga en l'esplanada exterior del museu, a l'aire lliure.

El primer que fa la mediadora és rebre al grup, presentar-se i crear un vincle que li facilite les dinàmiques a realitzar. Es reflexiona sobre el que s'espera d'un museu i se li pregunta als xiquets i xiquetes si l'elecció de venir va ser el resultat de la seua elecció personal o dels seus pares i mares. Se'ls fa lliurament d'una xapa amb un enunciat "En el IVAM no es juga" on s'ha ratllat intencionadament la paraula "no". Es reflexiona sobre el motiu d'aquesta prohibició amb la finalitat de ser conscients del que anem a fer i de com hem de fer-ho.

Una vegada en la sala d'exposicions, la mediadora cultural contarà una llegenda on ens mostrarà els orígens fenicis del mediterrani i la seua importància en la navegació, el comerç i l'agricultura. Aquest conte s'emmarca amb marines de Sorolla, Pinazo i Muñoz Degraín. Aprofitant el conte anirem desplaçant-nos d'un quadre a un altre cada vegada amb major rapidesa, quasi obligant a córrer, satisfent amb aquesta dinàmica una necessitat de moviment propi d'aquests nous usuaris del museu i oferint d'una forma senzilla una experiència cultural diferent a l'habitual que provocarà una ruptura en els nostres prejudicis sobre el concepte de museu. Amb aquesta activitat, aquest grup d'usuaris es troben de nou amb un altre obstacle sobre el qual reflexionar, "no es corre".

Un gravat de Picasso ens servirà d'il·lustració per a parlar de la lluita entre els pobles de l'època clàssica i donarà entrada a les impactants fotografies que reflecteixen la situació actual per la qual passen la gran majoria dels pobles del Mediterrani. Aquestes sales es travessaran en silenci fins a arribar a una zona habilitada amb coixins on ens asseurem, respirarem i ens mirarem. Reflexionem sobre la importància del silenci per a connectar amb les nostres emocions individuals.

Les fotografies de la sèrie "Back Home" de Adrian Paci, on ens mostra a una sèrie de famílies albaneses serviran d'escenari per a saber d'on venim i empatitzar amb aquelles persones que han de deixar-ho tot i fugir de les seues llars. Reflexionarem sobre allò que les famílies van deixar a Albània i ens adonarem que hi ha alguna cosa que sempre ens portem, els records.

Aquesta reflexió provoca un silenci i un recolliment que la mediadora aprofita per a cantar acompanyada d'un ukelele, una cançó albanesa "Arber Vllae", més coneguda a França com "Frere Jaques" i a València "Pere Jaume". Convida al grup a cantar però mai agita ni obliga, eixirà d'una

forma natural. Les semblances d'aquestes tres cançons, ens recorden que els pobles estan units per una cultura de tradició oral que desafortunadament en lloc d'heretar-se tendeix a perdre's, oblidant d'on venim i els qui som.

Depenent del temps restant i de les edats predominants del grup, es decidirà si es conten més històries procedents d'altres pobles.

Després d'aquesta activitat que s'ha desenvolupat en la sala, eixirem a l'esplanada que es troba fora del IVAM. Amb pilotes, cèrcols,entenimentades i clariols descobrirem que el conegut joc de "la rayuela" a Bòsnia li diuen "skola", que a "la gallineta cega" juguen també a França o Itàlia, o que a Sèrbia tenen un joc, "ledeni xica" que recorda molt al "peus quiets" de la nostra infància. Amb aquests jocs podrem reconèixer les semblances i respectar les diferències entre els pobles. El joc no enten d'idiomes però és un fabulós llenguatge comú per a entendre'ns. Amb les regles aconseguirem intervenir en els conflictes i preparar-nos per a una convivència basada en el respecte.

D'aquesta forma, el taller serveix per a donar a conèixer part del folklore infantil propi del Mediterrani. Conèixer el seu origen i la seua evolució, a través de la geografia i del temps amb la finalitat d'enriquir i engrandir el respecte cap a altres cultures.

Finalitzarem amb un comiat afectuós propi d'un grup que ha creat vincles i llaços a través de la cultura.

Conclusions.

La figura del mediador resulta fonamental per a complaure a tots aquests nous usuaris culturals durant la seua visita al museu. Un professional que farà ús de diferents disciplines com la literatura, l'art, la música, etc. per a acostar la cultura i ajudar a interpretar-la.

Aquest professional ha de tenir una especial sensibilitat per a vincular-se al grup depenent de les necessitats de cadascun dels seus membres. En els grups es pot apreciar una gran quantitat de diversitat en l'edat o en les situacions socials, per la qual cosa tot ha de ser tingut en compte per aquest mediador o mediadora. Haurà de ser capaç d'adaptar-se a cada usuari durant el seu discurs, des d'un bebè fins a un xiquet de 8 anys o un adult. Per tant, haurà de tenir escolta i ser sensible a l'energia produïda pel grup per a saber quan ha de ralentir o canviar la dinàmica. L'empatia, el diàleg, la participació seran fonamentals per a aconseguir una bona mediació en el grup.

Així doncs, la mediació cultural permet a l'usuari, siga xiquet, xiqueta o adult, construir el seu propi coneixement específic que gràcies a aqueixa interacció social viscuda acabarà formant part d'un coneixement cultural compartit.

Bibliografía

Al.le Pons, Guida, Juegos para la educación intercultural, autoedición, 2006

Andreu Cabrera, Eliseu, Juegos tradicionales infantiles del Mediterráneo, CasaMediterráneo, 2010.

Arranz Beltrán, Emilio, Recopilatorio de juegos cooperativos y sin competición, autoedición, 2009

Herreros Ferreira, Ana C., Cuentos populares del Mediterráneo, editorial Siruela, 2007.

Derouin, Claire, Cuentos y leyendas en torno al Mediterráneo. Espasa, 1998.

Muzi, Jean, 25 Cuentos del Mediterráneo, Editex, 2009.

Vygotsky, L.S. La imaginación y el arte en la infancia. Akal, 2007VV.AA, A través del Mediterráneo, editorial Comares, 2013.

S:\COMUN\TROBADA D'OCI EDUCATIU\revista\Elisa M. Matallín Mediación cultural\

MENORES TUTELADOS: EL OCIO, LA CULTURA Y EL DEPORTE COMO UN DERECHO

Esther Fabado Robredo

Vicepresidenta de AFEVAC (Asociación de familias educadoras de Valencia, Alicante y Castellón). Socia de FADES (Asociación de familias de acogida de España).

Educadora Social (Técnico de menores en Barrios de Acción Preferente).

Técnica Superior en Interpretación de Lengua de Signos Española.

Familia de acogida Educadora (inscrita en el Registro de Familias educadoras desde el año 2010). Murga Lunática de Valencia (Asociación Cultural de baile y percusión).

Fuerte compromiso con la acción social y los barrios más desfavorecidos. Luchas sociales. PAH, 15M, CIE´S....

Los menores tutelados son aquellos que por diversas circunstancias familiares han tenido que ser separados de sus familias biológicas y la Administración Pública se ha visto en la necesidad de "tutelarlos" (retirar la patria potestad a los progenitores) para salvaguardar su integridad física y psicológica y proporcionarles un entorno adecuado para garantizar su correcto desarrollo personal.

Estos menores se encuentran dentro del SISTEMA DE PROTECCIÓN y pueden residir en centro residenciales de titularidad pública o privada, y en familias de acogida, ya sea, extensas (tiene relación con el menor) o educadoras (no existía ningún tipo de relación previa con el menor).

Ley 26/ 2015, de 28 de Julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia.

Art. 1. Modificación de la Ley Orgánica 1/1996, de 15 de Enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil.

Tres. Se modifica el apartado 1 del artículo 7, que queda redactada como sigue:

"1. Los menores tienen derecho a participar plenamente en la vida social, cultural, artística y recreativa de su entorno, así como a una incorporación progresiva a la ciudadanía activa.

Se garantizará la accesibilidad de los entornos y la provisión de ajustes razonables para que los menores con discapacidad puedan desarrollar su vida social, cultural, artística y recreativa".

Seis. Se modifica el artículo 11, que queda redactado como sigue:

"Art. 11. Principios rectores de la acción administrativa.

1. Las Administraciones públicas facilitarán a los menores la asistencia adecuada para el ejercicio de sus derechos, incluyendo los recursos de apoyo que precisen. Las administraciones públicas, en los ámbitos que le son propios, articularán políticas integrales encaminadas al desarrollo de la infancia y la adolescencia y, de modo especial, las referidas a los derechos enumerados en esta ley.

Se impulsarán políticas compensatorias dirigidas a corregir las desigualdades sociales .

Las administraciones públicas deberán tener en cuenta las necesidades de los menores al ejercer sus competencias, especialmente en materia de control sobre productos alimenticios, consumo, vivienda, educación, sanidad, servicios sociales, cultura, deporte, espectáculos, medios de comunicación, transportes , tiempo libre, juego, espacios libres y nuevas tecnologías (TICs).

Ley 12/2008, de 3 de julio de 2008, de la Generalitat, de Protección Integral de la Infancia y la Adolescencia de la Comunidad Valenciana.

TÍTULO II. CARTA DE DERECHOS DEL MENOR EN LA COMUNIDAD VALENCIANA.

Capítulo VI. Del derecho a la cultura, tiempo libre, juego y deporte.

Art. 48. Derecho a la cultura, tiempo libre, juego y deporte.

Los niños y adolescentes tienen derecho a participar plenamente en la vida cultural y artística de la comunidad, al descanso y esparcimiento, al juego y a las actividades recreativas y deportivas propias de su edad, como elementos esenciales para su educación y desarrollo.

Art. 49. Promoción de la cultura.

Las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana deberán:

1. Promover iniciativas sociales que fomenten el interés en los menores por la cultura y faciliten su participación activa en la vida cultural y artística de la comunidad.

Art. 50. Promoción de la adecuada utilización del tiempo libre, del juego y del deporte.

1. La Generalitat promocionará la educación en el tiempo libre, el juego en la infancia, y el desarrollo de servicios y equipamientos lúdicos y deportivos de carácter socioeducativo dirigidos a la población infantil y adolescente.

2. Todos los niños y adolescentes tienen derecho a que el juego forme parte de su actividad cotidiana como elemento esencial para su desarrollo evolutivo y proceso de socialización.

3. Los niños y adolescentes tienen derecho a praticar deportes y a participar en actividades físicas y lúdicas en un ambiente de seguridad. Se fomentará la actividad física y deportiva como hábito de salud, tanto en el ámbito escolar como en el ámbito de la comunidad.

Actualmente, dentro del Sistema Educativo Formal nos encontramos con un problema muy grave en la correcta atención de las necesidades emocionales y psicológicas de los menores del sistema de protección. Es por esto, que una de las grandes luchas del movimiento asociativo es el de sensibilizar a los profesionales que trabajan con estos menores en sus aulas.

Por el contrario, la educación no formal (el ocio y tiempo libre) adquiere una especial relevancia para el desarrollo integral de los menores como "personitas" que son. Potenciar y desarrollar las habilidades sociales, establecer nuevas relaciones "sanas", hábitos saludables, higiénicos, etc...se convierte en el objetivo primordial a trabajar con los menores. Es en estos espacios "no formales" dónde los niñ@s, a través del juego, del deporte, la cultura, aprenden a gestionar sus emociones, a buscar una vía de escape para canalizar la rabia, la ira o la frustración de las situaciones tan difíciles que les han tocado vivir.

En muchas ocasiones, estos menores son "mal diagnosticados" en los centros escolares y médicos, de TDAH (Trastorno de déficit de atención e hiperactividad) , esto es debido a la falta de formación de los profesionales en materia de acogimiento y adopción, diagnósticos que tienden a "encasillar" y no ayudan ni benefician a una inclusión plena en el aula. Provocando el fracaso escolar de los menores tutelados, por la falta de recursos y herramientas acordes a las necesidades de los menores para captar su atención e interés.

Es por esto, que desde las Asociaciones que trabajamos y atendemos a los menores tutelados de la Administración Pública, solicitamos que se facilite el acceso de estos menores a las actividades, campamentos, campos de trabajo, etc...que organizan vuestras entidades enfocadas y dedicadas al ocio y tiempo libre educativo. El compromiso con los niños, pero sobre todo con los niños/as tutelados, es un compromiso que debe adquirir toda la sociedad, y será en esto proceso de cambio y sensibilización para con la infancia, cuando realmente adquiera verdadero valor el "ocio educativo".

Por finalizar, el objetivo de esta colaboración es la de:

1. SENSIBILIZAR Y VISIBILIZAR LAS NECESIDADES DE OCIO EDUCATIVO DE ESTOS MENORES.

2. EL COMPROMISO DE LAS ADMINISTRACIONES Y DE LAS ENTIDADES Y ASOCIACIONES QUE ESTÁIS AQUÍ DE INCLUIR A ESTOS MENORES EN VUESTROS PROGRAMAS (A TRAVÉS DE RESERVA DE PLAZAS, DE BECAS, ETC...)

3. ESTOS MENORES SON DE TODOS.... Y TODOS TENEMOS LAS OBLIGACIÓN DE CUBRIR SUS NECESIDADES, TAL Y COMO INDICA LA LEY Y COMO HEMOS EXPLICADO.

CIÈNCIA CIUTADANA I VOLUNTARIAT AMBIENTAL. UN VINCLE ENTRE NATURA I JUVENTUT

Sales Tomas Pons

Fundació Limne

¿QUIÉNES SOMOS?

La Fundación Limne es una organización privada sin ánimo de lucro que pretende fomentar la participación ciudadana en la conservación y mejora de los ecosistemas acuáticos. Intentamos acercar la ciencia a la ciudadanía y fomentamos el voluntariado ambiental para conservar y mejorar ríos, charcas u otros ecosistemas vinculados al agua.

¿QUÉ TIPO DE PROYECTOS Y ACTIVIDADES ORGANIZAMOS?

Existen tres líneas diferenciadas. La primera sería la de la ciencia ciudadana, por la que diseñamos proyectos que pueden ser llevados a cabo por cualquiera que tenga interés en acercarse a la naturaleza y conocerla mejor. Dentro de la línea de ciencia ciudadana tenemos el seguimiento de poblaciones de murciélagos con detectores de ultrasonidos, la campaña de seguimiento y control de galápagos y el Proyecto Ríos. Este último es nuestro proyecto decano, con más de 10 años de trayectoria: consiste en formar a grupos de voluntarios para que analicen, en base a indicadores químicos y biológicos, la calidad de los ríos.

Otra línea de actuación es la de custodia fluvial, un instrumento o metodología de conservación de la naturaleza y el paisaje que promueve la participación de todos los actores en la conservación del medio que nos rodea: los propietarios de los terrenos, la sociedad civil organizada, la ciudadanía e incluso las empresas privadas.

La custodia rompe, por tanto, con el paradigma tradicional, mediante el cual dejábamos recaer la responsabilidad de cuidar el territorio en manos de la administración. La sociedad civil también puede implicarse en la conservación y mejora del medio ambiente: es responsabilidad de todos y, además, juntos sumamos más. Cuando hacemos que un pueblo deje de estar de espaldas al río, el medio se convierte en un motor de riqueza social y paisajística. En algunos municipios en los que hemos actuado con voluntariado, rápidamente se han volcado los vecinos y el ayuntamiento, al que hemos ayudado a redactar subvenciones que han permitido crear puestos de empleo local y nuevos yacimientos de trabajo relacionados con la restauración del río. Si trabajamos todos juntos, mejorar nuestros ríos deja de ser una quimera. Todos juntos (administraciones, entidades, sociedad civil...), pero aportando cosas diferentes que enriquecen el conjunto.

La última línea de actuación es el voluntariado ambiental, en el que organizamos actividades sueltas que no encajan en las clasificaciones anteriores. Por ejemplo: nuestra campaña anual de limpieza de ríos Mans al Riu, que intenta concienciar del estado en el que aún se encuentran muchos ríos. En la edición de 2016 actuamos en una veintena de municipios al mismo tiempo, recogiendo 4.5 toneladas de residuos y sumando 588 voluntarios y voluntarias.

¿CUÁNTA GENTE PARTICIPA?

Tenemos un global de cerca de 3.000 voluntarios al año. Muchos asisten a jornadas aisladas, que proponemos en nuestro boletín mensual de actividades, pero cerca de 600 son voluntarios que año tras año realizan actividades de ciencia ciudadana con nosotros. Nos llena de orgullo decir que hay gente que lleva una década con nosotros y familias que han crecido con el río fluyendo por sus venas y que son parte indisoluble de Limne.

¿QUÉ SE NECESITA PARA SER VOLUNTARIO? ¿TIENEN CABIDA EL PÚBLICO JUVENIL U OTRAS ENTIDADES DE OCIO EDUCATIVO?

No es necesario tener ninguna formación previa. A veces nos gusta decir que Limne es una escuela de naturalistas, acercamos la ciencia desde cero, con materiales al alcance de todos.

Para ser voluntaria, una persona tan sólo debe solicitar a alguna de las actividades que organizamos a lo largo del año, todas ellas gratuitas y abiertas a todo tipo de público.

Además, en el marco de esas jornadas, también están las sesiones formativas de los proyectos de ciencia ciudadana. Los voluntarios se forman en esas sesiones y luego, de manera autónoma, realizan los seguimientos en su tiempo libre.

¿CÓMO SUMARSE A NUESTRAS ACTIVIDADES Y PROYECTOS?

Las personas interesadas pueden contactarnos en el mail participa@limne.org, en nuestro teléfono 635 47 57 06 y/o seguirnos por la web (http://www.limne.org/), nuestro twitter (@FundLimne) o nuestra fanpage de Facebook (https://www.facebook.com/fundacio.limne/).

ENS REUNIM AMB ALTRES VALORS

ESPAI DE PRESENTACIÓ D'EXPERIÈNCIES AL VOLTANT DE... **"ESPORTS"**

COORDINA
HERMENEGILDO
PUCHADES

"VALOR EDUCATIU DE L'ESPORT EN EDAT ESCOLAR. ELS ENTRENADORS COM A TRANSMISSORS DE VALORS"

Eva Pérez Torres

Direcció Territorial d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Es important que la pràctica esportiva en l'edat escolar siga realment educativa i transmeta valors com la integració social, tolerància, solidaritat, companyerisme, cooperació, respecte, confiança, autonomia... a través d'aquesta pràctica s'analitza la figura del Entrenador com a referent en la transmissió de valors positius.

Es importante que la práctica deportiva en la edad escolar sea realmente educativa y transmita valores como la integración social, tolerancia, solidaridad, compañerismo, cooperación, respeto, confianza, autonomía... a través de esta práctica se analiza la figura del Entrenador como referente en la transmisión de valores positivos.

"EL RUGBY I ELS SEUS VALORS EDUCATIUS: EL TERCER TIEMPO"

Rodrigo de Lozar Bartolomé

El Rugbi és un dels pocs esports que en la seva Carta de Joc, reflecteix valors com la Integritat, Passió, Solidaritat, Disciplina i Respecte les quals són característiques definitòries en la construcció del caràcter del rugbi. Amb la finalitat de preservar el caràcter únic i la seva ètica tant dins com fora del camp, és un vehicle perfecte per arribar a tot tipus de persones i d'aquesta forma fer-los participis d'aquests valors i actituds.

El Rugby es uno de los pocos deportes que en su Carta de Juego, refleja valores como la Integridad, Pasión, Solidaridad, Disciplina y Respeto las cuales son características definitorias en la construcción del carácter del rugby. Con el fin de preservar el carácter único y su ética tanto dentro como fuera del campo, es un vehículo perfecto para llegar a todo tipo de personas y de esta forma hacerles participes de estos valores y actitudes.

"TERAPIA A TRAVÉS DE LA AVENTURA. EXPERIENCIAS EN LA NATURALEZA MAS ALLÁ DEL OCIO"

Lydia Yusta Bermúdez de Castro.

Licenciada en Psicología

Experienta és una organització sense ànim de lucre formada principalment per professionals de la salut i de la intervenció social. L'objectiu és donar a conèixer la teràpia a través de l'aventura com a metodologia biopsicosocial mitjançant la realització de programes terapèutics i de creixement personal.

La teràpia a través de l'aventura és una intervenció terapèutica implementada per professionals de la salut mental que consisteix a facilitar experiències significatives a través de la superació de reptes en el mitjà natural, per potenciar el desenvolupament integral de les persones.

Algunes de les propostes terapèutiques per a adolescents estan destinades a joves amb simptomatologia TDAH, amb conductes addictives, que han viscut situacions de violència de genero o d'assetjament escolar.

Experienta es una organización sin ánimo de lucro formada principalmente por profesionales de la salud y de la intervención social. El objetivo es dar a conocer la terapia a través de la aventura como metodología biopsicosocial mediante la realización de programas terapéuticos y de crecimiento personal.

La terapia a través de la aventura es una intervención terapéutica implementada por profesionales de la salud mental que consiste en facilitar experiencias significativas a través de la superación de retos en el medio natural, para potenciar el desarrollo integral de las personas.

Algunas propuestas terapéuticas para adolescentes están destinadas a jóvenes con sintomatología TDAH, con conductas adictivas, que han vivido situaciones de violencia de genero o de acoso escolar.

"VALOR EDUCATIU DE L'ESPORT EN EDAT ESCOLAR. ELS ENTRENADORS COM A TRASMISSORS DE VALORS"

Eva Pérez Torres

Licenciada en Educación Física. Máster de Gestión Deportiva Municipal y Doctora en Ciencias de la Actividad Física y Deporte. Jefa de sección de Actividad Física y Deporte en la Dirección Territorial de Educación, Cultura y Deporte de Valencia.

Tesis doctoral sobre valor Educativo del Deporte en edad escolar. Los entrenadores como transmisores de valores y contravalores en las competiciones deportivas en edad escolar.

"EL RUGBY I ELS SEUS VALORS EDUCATIUS: EL TERCER TIEMPO"

Rodrigo de Lozar Bartolomé

Graduado en Ciencias de la Actividad Física y Deporte. Máster en Gestión, Organización y Administración de Entidades y Organizaciones Deportivas en la Universidad Politécnica. Coordinador y gestor de las Escuelas Deportivas de Rugby de la Universidad Católiva V y entrenador de rugby en categoría sub8 y seleccionador de equipo femenino UCV en la Liga CADU.

"LA PILOTA VALENCIANA I ELS SEUS VALORS EDUCATIUS"

Víctor Agulló Calatayud.

Doctor en Sociologia per la Universitat de València (2013).

Sociòleg amant de la pilota. Diploma de Especialista en Investigación Social Aplicada y Análisis de Datos del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) (2005). Professor ajudant-doctor del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València on imparteix Sociologia de l'Esport i Mètodes i Tècniques d'Investigació Social des de 2006.

Les seues línees de recerca se centren en l'estudi i la prevenció de les drogodependències, l'estudi de col·lectius socialment desfavorits així com la Sociologia de l'Esport, en especial els esports tradicionals valencians (pilota valenciana, corregudes de joies, vela llatina, etc). És autor de diversos llibres i articles científics sobre aquestes temàtiques on també ha liderat i participat en diversos projectes d'investigació i exposicions divulgatives relacionades.

En 2010 va obtenir el Premi al Mèrit Esportiu de l'Ajuntament de València a la millor obra de divulgació esportiva El joc de pilota a través de la prensa valenciana 1790-1909 que va escriure junt amb son pare Recaredo Agulló..

"TERAPIA A TRAVÉS DE LA AVENTURA. EXPERIENCIAS EN LA NATURALEZA MÁS ALLÁ DEL OCIO"

Lydia Yusta Bermúdez de Castro

Licenciatura en Psicología

Técnica de proyectos. Asociación Experientia

La asociación Experientia, formada por profesionales de la salud y de la intervención social, tiene como objetivo principal dar a conocer la Terapia a través de la aventura como metodología de intervención biopsicosocial, mediante la realización de programas terapéuticos de crecimiento personal.

Esta metodología es innovadora en España, pero el mundo anglosajón (EEUU, Canadá, Australia, Gran Bretaña y Nueva Zelanda) cuenta con más de 40 años de experiencia e investigación, así como con numerosos programas que utilizan este enfoque.

Experientia también ofrece formación a profesionales en esta metodología y promueve líneas de investigación acerca de la misma en el territorio nacional. A su vez, Experientia participa activamente en el proceso de consolidación de una Red Europea de Terapia a través de la aventura.

Experientia nace de la vocación por el cuidado y la educación de las personas y la pasión por la naturaleza. Se trabaja desde una concepción holística del ser humano, entendiendo a la persona como un todo, centrándose en las fortalezas y no solo en los síntomas. La metodología de los programas se basa en la Terapia a través de la aventura, englobada dentro de las terapias experienciales, donde las personas que participan son involucradas a nivel cognitivo, afectivo y conductual y son protagonistas de su propio proceso de cambio. Esta modalidad de intervención terapéutica es implementada por profesionales de la salud mental y consiste en facilitar experiencias significativas a través de la superación de retos en el medio natural, para potenciar el desarrollo integral de las personas. Los 3 pilares de la metodología son los siguientes:

- Contexto terapéutico en la naturaleza: Un entorno natural con beneficios para la salud que permite salir de la zona de confort y el crecimiento.
- Relación terapéutica: Apoyo incondicional a la persona por parte del/la terapeuta, acompañante en el proceso de cambio.
- Proceso: El afrontamiento de retos planteados y su posterior reflexión permite analizar aspectos vitales para la persona y su transferencia a la vida diaria.

Una modalidad de Terapia a través de la aventura es la Terapia en la Naturaleza, que consiste en una convivencia que se lleva a cabo íntegramente en el medio natural. Un grupo reducido de participantes y terapeutas conviven durante unas semanas llevando un ritmo de vida simple, durmiendo de acampada en vivacs y realizando rutas por la zona donde se localiza el programa.

En un contexto terapéutico se realizan diversas actividades en la naturaleza que promueven el aprendizaje experiencial y la autonomía en un medio que facilita el crecimiento personal.

Experientia ofrece actualmente los siguientes programas de Terapia en la naturaleza para adolescentes:

- AZIMUT: Adolescentes con sintomatología de TDAH.
- PIONEROS/PIONERAS: Adolescentes con conductas adictivas.
- VIRTUS: Adolescentes que han vivido situaciones de violencia de género.
- ATLAS: Adolescentes que han vivido situaciones de acoso escolar.

La Asociación ofrece también otros programas terapéuticos para personas adultas:

- ABRIENDO VÍA: Programa de Terapia a través de la aventura, centrado en la escalada terapéutica. Destinado a personas con problemas de salud mental, pertenecientes al Centro de día de rehabilitación psicosocial de la Asociación Oscense Pro Salud Mental (ASAPME), realizado entre enero y abril de 2016.
- IN TRANSITIO: Jóvenes con problemas de desmotivación ocupacional.
- MONTE PERDIDO: Adultos supervivientes de cáncer.

Además de estas propuestas, Experientia ofrece la posibilidad de diseñar programas específicos de Terapia a través de la aventura a medida para entidades sociales, clínicas o educativas.

ENS REUNIM AMB UNS ALTRES VALORS

Les persones participants en la ***I Trobada d'Oci Educatiu de la Comunitat Valenciana****, sota el lema "Ens reunim amb uns altres valors", celebrada a València els dies* ***14 i 15 d'abril de 2016****, organitzada per l'Institut Valencià de la Joventut.Generalitat Jove, volem reivindicar l'****oci educatiu*** ***com a instrument per a la inclusió, la igualtat, la participació i el creixement personal i comunitari, especialment*** ***en la infància, l'adolescència i la joventut****, i* ***DECLAREM*** *com a eixos prioritaris:*

1 Fomentar la participació en les activitats d'oci educatiu dels xiquets i xiquetes adolescents i joves, considerant-les com protagonistes actives, i no com a simples consumidores passives.

2 Instar a que des dels ajuntaments, les entitats i les institucions públiques es fomenten programes i activitats d'oci educatiu, dirigides especialment a la infància, l'adolescència i la joventut, que potencien valors educatius com la garantia d'igualtat i progrés social, i que impulsen accions amb incidència en la igualtat d'oportunitats i tracte, respecte per la diversitat, la convivència intercultural, la lluita contra la xenofòbia, i l'educació en drets humans, i comptant, reconeixent i donant suport a les entitats i col·lectius que ja realitzen projectes en aquest sentit.

3 Exigir a l'administració que regule les activitats d'oci educatiu, assegurant-ne la qualitat pedagògica, la presència de l'educació en valors, la intencionalitat educativa, la seguretat i la protecció necessàries i, a més, treballant per a evitar l'intrusisme en el sector.

4 Assegurar que les activitats d'oci educatiu es realitzen comptant amb els elements de seguretat i protecció adequats, amb una assegurança de responsabilitat. També garantir la formació del personal que hi intervé i la inspecció dels espais i dels equipaments de l'activitat.

5 Enfortir els mecanismes de participació perquè la població adolescent i juvenil trobe en les activitats d'oci educatiu una oportunitat per triar i desenvolupar lliurement les seues pròpies iniciatives.

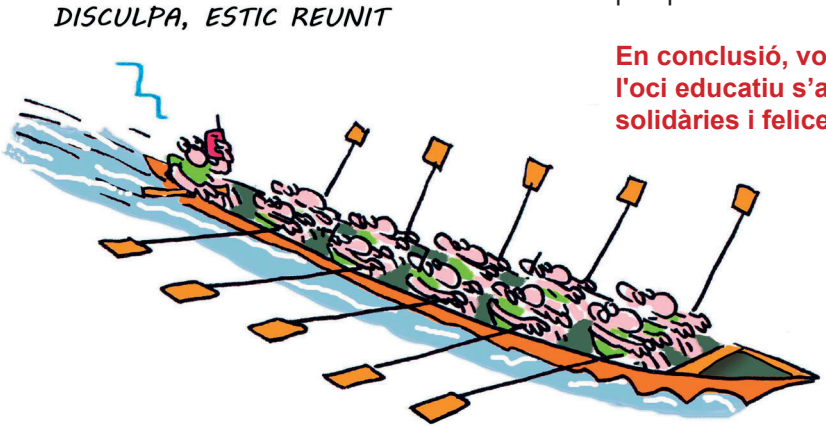
6 Garantir que las persones que intervenen en activitats d'oci educatiu ho facen de forma coordinada i compten amb la formació i competències necessàries, tant si són professionals com voluntàries.

7 Recolzar el voluntariat juvenil com a forma privilegiada de dinamització d'activitats d'oci educatiu.

8 Promocionar, difondre i visibilitzar les activitats d'oci educatiu realitzades en diferents contextos socials, culturals, esportius, etc.

Totes aquestes propostes afavoriran que les activitats d'oci educatiu es realitzen respectant la integritat de les persones, la seua llibertat i autonomia, des d'una perspectiva educativa amb vocació transformadora.

En conclusió, volem treballar perquè mitjançant l'oci educatiu s'ajude a formar persones madures, solidàries i felices.

La formació rebuda a l'escola representa una mínima part del procés de construcció de les persones, deixant un espai molt ample per a la família, el cercle personal, els mitjans de comunicació i les pròpies experiències de vida. Aquestes últimes es despleguen fonamentalment dins de l'oci educatiu, el qual constitueix una eina fonamental de creixement no sols personal, sinó també social.

No obstant això, l'oci educatiu i el seu impacte en el desenvolupament personal no compta amb el suficient reconeixement per part de la societat i dels poders públics. D'aquesta manera, les associacions, les entitats, els col·lectius i les institucions que treballen per l'oci educatiu, i posen en marxa projectes i actuacions amb la mobilització de desenes de milers de xiquets i xiquetes, adolescents i joves per a propiciar el seu creixement integral, estan a dia de hui invisibilitzades, en part, per una societat que practica el consumisme com a model prioritari d'oci.

Per aquesta raó, després d'haver escoltat les aportacions realitzades per les persones representants de: **Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana, Subdirecció General d'Infància, Fòrum d'Escoles d'Animació, Associació de Professionals de Joventut de la Comunitat Valenciana, Associació Valenciana d'Empreses Culturals d'Oci Educatiu (AVECOE), Consorci Xarxa Joves.net, Red Iberoamericana de Animación Sociocultural (RIA), Direcció General d'Esports, Xarxa de Serveis d'Informació Juvenil, Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana;** així com els punts de vista d'experts, de diverses entitats, col·lectius, que intervenen en la infància, l'adolescència i la joventut, dins de l'àmbit de l'educació no formal, volem deixar patent que:

Aquesta I Trobada ha sigut un primer pas per a establir canals que permeten un diàleg fluid i profitós entre persones i entitats que treballen en projectes d'educació no formal, entenent-la com la formació que, realitzada de manera intencionada, organitzada i voluntària, té lloc fora de les estructures del sistema educatiu formal.

Un dels objectius de la Trobada es donar visibilitat a les diferents institucions, centres, associacions i grups informals que treballen en l'àmbit de l'educació no formal desenvolupant activitats de temps lliure dirigides a la infància, adolescència i joventut, reconeixent d'aquesta manera les preocupacions, interessos i activitats de les persones que de manera voluntària i professional realitzen intervencions en el temps lliure amb una clara intencionalitat educativa.

Per tant considerem necessari:

1 *Definir què entenem per activitats d'oci educatiu, i així diferenciar-les d'altres activitats que es realitzen al temps lliure infantil i juvenil. Les persones declarants entenem l'oci educatiu com l'espai del qual formen part les activitats culturals, socials, esportives, extraescolars o d'educació en el temps lliure que tenen una intencionalitat educativa, més enllà de l'ensenyament reglat, basades en metodologies d'educació no formal, i que busquen potenciar l'educació en valors. Les activitats d'oci educatiu tenen la finalitat d'afavorir el creixement personal, el desenvolupament de la identitat així com l'adquisició de valors i hàbits per a la vida, com ara la solidaritat, la empatia i la felicitat.*

2 *Ressaltar la importància de l'associacionisme i las entitats socials com a verdaderes promotores d'activitats d'oci educatiu ja que treballen amb la infància, l'adolescència i la joventut com a agents de transmissió de valors, propiciant un oci responsable i de qualitat. No s'ha d'oblidar la trajectòria associativa d'aquestes entitats, i cal afavorir la seua continuïtat i reconèixer i recolzar la seua tasca.*

3 *Posar en valor la generositat del voluntariat en el desenvolupament d'activitats d'oci educatiu, reconeixent la seua tasca i dedicació, així com els coneixements i competències adquirides per aquestes persones, que haurien de ser reconeguts en l'àmbit professional.*

4 *Identificar com a valors que defineixen una activitat d'oci educatiu, entre altres, els relacionats amb l'autonomia i el creixement personal, l'actitud crítica i d'apertura, la creativitat, l'autoestima; els relacionats amb el desenvolupament social, l'habilitat per a comunicar-se i resoldre conflictes, la participació ciutadana i democràtica, la solidaritat i la justícia social, la responsabilitat i la iniciativa; així com els relacionats amb la tolerància i el respecte pels drets humans, la comprensió i l'aprenentatge intercultural, l'educació per a la pau i la no violència, la igualtat de gènere i el diàleg intergeneracional.*

5 *Considerar la vivència del temps lliure com una activitat en la que els xiquets, xiquetes, adolescents i joves viuen, a través d'una sèrie d'accions, experiències carregades de significat per al seu creixement personal. És, a més, una experiència enriquidora, que consolida la identitat intercultural, potencia la dimensió relacional, interioritza valors humans, propícia el gaudiment de la vida i ajuda a superar les desigualtats.*

TEMA
JOVE

GENERALITAT JOVE IVAJ

GENERALITAT VALENCIANA
VICEPRESIDÈNCIA I CONSELLERIA D'IGUALTAT I POLÍTIQUES INCLUSIVES